KENNISBIBLIOTHEEK / BOEKEN

Mahaabhaarata

De bewaarde passages uit het epos, met inleiding en toelichting, samengevoegd in één pdf.

11 bewaarde onderdelen · Doorlopende leesbundel

Over deze uitgave

Deze archiefbundel bevat de beschikbare passages, waaronder 71-74, het verhaal van Ekalavya en dat van Manoe. Het is niet het volledige epos. De oorspronkelijke verwijzingen blijven in de inhoudsopgave staan.

Samengesteld uit de bewaarde webteksten van Yoga Vedanta Aalst. De oorspronkelijke formuleringen en illustraties zijn behouden. De paginanummers verwijzen naar deze pdf-uitgave.

Bekijk de bronnen en online leesversie

Inhoud

Klik op een hoofdstuk om er meteen naartoe te gaan. De bladwijzers in je pdf-lezer bieden dezelfde navigatie.

Korte inhoud en datering van het Mahabhaarata 3

MAHAABHAARATA 7

Mahaabhaarata-epos 10

HOE INDIA AAN ZIJN NAAM KWAM 25

HOOFDSTUK EENENZEVENTIG VAN HET MAAHAABHAARATA 26

HOOFDSTUK TWEEENZEVENTIG 29

HOOFDSTUK DRIEENZEVENTIG VAN HET MAAHAABHAARATA 31

HOOFDSTUK VIERENZEVENTIG 34

Shakoentalaa 42

UIT HET MAHAABHAARATA 43

hoofdstuk 187 van van het Mahaabhaarata 46

ONDERDEEL 01 / 11

Korte inhoud en datering van het Mahabhaarata

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

Uit licht van Sivanada : juni 2006 Vol. 478

Algemeen

India gaf ons twee epische gedichten, het *Raamaayana-epos* en het *Mahaabhaarata-epos*. Het eerste werd geschreven door *Vaalmikie*, het tweede door *Vyaasa*. *Mahaa*betekent: groot. *Bhaarata* is de Sanskrit naam voor India. Dit is afgeleid van *Bharata*, de eerste keizer van India. Het epos vertelt de strijd tussen twee geslachten die afstammen van de dynastie van *Bharata*. Het epos dankt zijn naam aan zijn lengte en aan de grote wijsheid die het bevat. Het bestaat uit meer dan honderdduizend tweeregelige verzen en is dubbel zo groot in omvang als de *Ilias* en de *Odyssee* van *Homeros* samen. Er is geen onderwerp dat er niet in wordt behandeld. Het heeft als zijn kern de *Bhagavad Gietaa,* het Yogaboek bij uitstek.

Het *Mahaabhaarata* bevat achttien boeken of *parvas* en 2109 hoofdstukken van verschillende lengte. Een bijvoegsel, *Harivamsha* genoemd, behandelt de geschiedenis van Shrie Krishna.

Korte inhoud van de achttien boeken of parvas

1. *Aadi parva* (*aadi*: begin): *Paandoe* en *Dhritaraashtra* zijn broers. Ze worden opgevoed door *Bhieshma*. De blindgeboren *Dhritaraashtra* heeft honderd kinderen bij zijn vrouw *Gaandhaarie*. Ze worden de *Kauravas* genoemd. *Paandoe* had twee vrouwen, *Koentie* en *Maadrie*. Ze kregen vijf zonen, de *Paandavas* genoemd.
2. *Shabhaa parva* (*shabhaa*: hof): de *Paandavas* en de *Kauravas* groeien samen op in het paleis van de stad *Hastinaapoera*. De *Kauravas* dagen *Yoedhishthira*, de oudste van de *Paandavas* uit tot een dobbelspel. Ze spelen evenwel met verzwaarde dobbelstenen. De *Paandavas*, vergezeld van hun vrouw *Draupadie*, moeten twaalf jaar in verbanning gaan en het dertiende jaar incognito doorbrengen.
3. *Vana parva* (*vana*: woud): dit boek beschrijft de avonturen van de *Paandavas* in het *Kaamyaka-woud*.
4. *Viraata parva (Viraata*: naam van een koning): het dertiende jaar van hun verbanning brengen ze incognito door aan het hof van koning *Viraata*.
5. *Oedyoga parva* (*oedyoga*: inspanning): in dit boek wordt de voorbereiding van de oorlog beschreven.
6. *Bhiesma parva* (*Bhieshma*: generaal van het leger van de *Kauravas*, die de *Paandavas* en de *Kauravas* opvoedde; zijn hart is bij de *Paandavas*, maar hij is gebonden door een eed van trouw aan de blinde *Kaurava-koning*): in dit boek beschrijft *Vyaasa* de strijd op het slagveld van *Koeroekshetra*, ten noordwesten van Delhi. *Bhieshma* wordt de tiende dag van de achttiendaagse strijd verslagen door *Arjoena*, de derde van de *Paandavas*. *Bhieshma*wordt opgevolgd als opperbevelhebber door *Drona*.

7. *Drona parva*: ook *Drona* wordt tegen het einde gedood. Hij wordt opgevolgd door *Karna*.
8 *Karna parva*: *Karna* wordt gedood door *Arjoena*.
9. *Salya parva*: *Salya* is de vierde en laatste opperbevelhebber. Dit boek beschrijft het einde van de veldslag.
10. *Sauptika parva (sauptika*: wat tot de slaap behoort): dit boek vertelt hoe de enige drie overlevenden van de *Kauravas* 's nachts het kamp van de *Paandavas* binnendringen en er alle krijgers, uitgenomen de vijf*Paandavas* zelf, vermoorden.
11. *Strie parva* (*strie*: vrouw): dit boek beschrijft de jammerende vrouwen op het slagveld na het einde van de strijd.
12. *Shaanti parva* (*shaanti*: vrede): *Yoedhishthira* wordt tot koning gekroond. Ondertussen ligt *Bhieshma* op zijn bed van pijlen te wachten op het ogenblik van zijn dood. *Yoedhishthira* brengt hem een bezoek en vraagt hem zijn zegen. Hij verzoekt hem te onderrichten in *dharma* (de wet). *Bhieshma* reciteert ook, de beroemde Hymne van de Duizend Namen van Vishnoe (**Vishnoe Sahasra Naama**; **zie onze gelijknamige cd**).
13. *Anoeshaasana parva* (*anoeshaasana*: onderrichting): *Bhieshma* geeft ook in dit boek zijn onderrichtingen over plicht, vrijheid, vasten enz. Hij illustreert het met boeiende verhalen.
14. *Aashvamedha parva* (*aashvamedha*: door keizers gebracht offer): dit beschrijft het offer van *Yoedhishthira* als hij keizer wordt.
15. *Aashramavaasika parva* (*aashramikavaasa*: het leven in de *aashram* of hermitage): de blinde koning *Dhritaraashtra* en zijn vrouw *Gaandhaarie* vergezeld van *Koentie*, moeder van de oudste drie *Paandavas*, vertrekken naar het woud en verblijven er twee jaar in een *aashram*. Op zekere dag breekt er een brand uit. De drie gaan zitten in Yogahouding met het gezicht naar het oosten en geven hun lichaam op in de vlammen.
16. *Mausala parva* (*mausala*: strijdknots): dit boek beschrijft de onderlinge strijd van de *Yaadavas*, het geslacht waartoe *Shrie Krishna*behoorde, met knotsen, die hun vernietiging teweegbrengt. Het beschrijft ook hoe *Dvaarakaa* neerzinkt in de oceaan. Het vertelt over de dood van *Shrie Krishna* en zijn broer *Balaraama*.
17. *Mahaaprashthaanika parva* (*mahaaprashthaana*: de dood): *Yoedhishthira* plaatst zijn opvolger op de troon en begeeft zich met zijn broers en hun vrouw *Paanchaalie*naar *Mahaameroe* om nooit terug te keren. Dit boek beschrijft deze lange tocht.
18. *Svargaarohana parva* (*svarga*: hemel): deze *parva* beschrijft hoe de *Paandavas*naar de hemel gaan.

Stijl
Het *Mahaabhaarata* is voor het grootste gedeelte geschreven in een versvoet die *anoeshtoep* of *shloka* wordt genoemd. Er worden soms ook andere versvormen gebruikt. Sommige gedeelten zijn in proza. De poëzie is eenvoudig en heel levendig.

Al zijn de onderwerpen veelal werelds toch is er altijd een spirituele ondertoon.

Datering
Volgens de hindoe traditie en het *Mahaabhaarata* zelf (*Aadi parva*, hoofdstuk 2, vers 13) vond de veldslag plaats op het einde van de *dvaapara yoega* en het begin van de *kali yoega* (onze tijd of de ijzeren tijd), dit is 3102 vóór onze tijdrekening. *Dhritaraashtra* leefde dan nog achttien jaar en de*Paandavas* regeerden het land gedurende zesendertig jaar. Ze eindigden hun regeerperiode toen *Shrie Krishna* stierf, de eerste dag van de *kali yoega*. De veldslag vond dus plaats in 3138 vóór onze tijdrekening.

Een zeldzaam verschijnsel bevestigt deze datering. Een bepaalde combinatie van zeven planeten, die *Saptagraha Yoga* wordt genoemd, deed zich voor in januari 3077 en 477 vóór onze tijdrekening. 3077 V.C. is tijdens de regering van koning *Pariekshit*, kleinzoon van *Arjoena.* (De volgende *Saptagraha Yoga* zal waarneembaar zijn in 2223, dus over 217 jaar.) De *Paandavas* regeerden gedurende zesendertig jaar. *Vyaasa* schreef het *Mahaabhaarata* na hun dood (3102 V.C.). Hij deed er drie jaar over. *Pariekshit* regeerde gedurende zestig jaar. Zijn zoon *Janamejaya* volgde hem op in 3042 V.C. In het tweede jaar van zijn regeerperiode bracht *Vaishampaayana*, een discipel van *Vyaasa,* het epos op verzoek van *Vyaasa* een eerste maal ten gehore voor een grote groep wijzen.

Dit is de datering zoals ze werd bepaald door de *pandits* (schriftgeleerden) van India. Ze lijkt me veel aannemelijker dan de datering door Westerse geleerden, die werden misleid door de uit de lucht gegrepen en door chauvinisme ingegeven Arische invasietheorie.

DE HINDOE GODEN EN GODINNEN

Fascinatie

Een paar jaar geleden ontmoette ik een van de beleidsmensen van OHM-tv. Hij zei me dat de kijkcijfers als een pijl de hoogte in gaan als het over typische onderwerpen van het hindoeïsme gaat, zoals vieringen en festivals in verband met de hindoe goden en godinnen. Ook het succes van de tentoonstelling in Amsterdam in het Tropenmuseum in verband met dit onderwerp bewijst dat de goden en godinnen uit India vele mensen boeien, zelfs fascineren.

God doet vier dingen

De hindoe goden hebben vier armen of meer. In hun handen dragen ze de symbolen van hun vier functies. De vele goden en godinnen hebben dezelfde functies, al verschillen de symbolen van deze functies. Dit betekent dat hindoes niet geloven in vele goden. De vele beelden (*Sankrit*: *moertis*: belichamingen) zijn voorstellingen van dezelfde ene Werkelijkheid of God. De functies van God zijn: scheppen, instandhouden, vernietigen en verlossen. De schepping wordt bijvoorbeeld verzinnebeeld door de trom, de schelphoorn, de pen enz. Shiva bespeelt de *damaroe*(een trom), *Vishnoe* houdt de schelphoorn in zijn hand, *Ganesha* houdt een pen vast. De vernietiging wordt onder andere verzinnebeeld door vuur, een strijdknots, een prikkel waarmee olifanten worden geleid enz. *Shiva* houdt een vlam op een van zijn handpalmen, *Vishnoe* heeft een strijdknots, *Ganesha* houdt een olifantenprikkel vast. Vernietiging is dus niet negatief. Het betekent: vernieuwing, uitschakeling van het negatieve, het inslaan van een andere richting enz. Het instandhouden wordt bijvoorbeeld verzinnebeeld door het handsymbool (*hastamoedraa*) dat "Vrees niet!" betekent (de hand wordt met de handpalm naar voren opgehouden: *abhaayamoedraa*). *Vishnoe*houdt een draaiende schijf of discus, die het heelal verzinnebeeldt, op zijn opgestoken wijsvinger. Op een van *Ganesha's* handen liggen zoete rijstballen (*modaka*). De natuur is immers eten en gegeten worden. Ook de verlossing wordt op verschillende manieren voorgesteld. *Shiva* wijst naar zijn voeten, wat overgave verzinnebeeldt. *Vishnoe* houdt een lotus vast. De lotus groeit in de modder en het water, maar wordt door de modder niet bezoedeld en door het water niet bevochtigd. Zo is de Yogi in de wereld, maar hij is niet van de wereld. *Ganesha* houdt een touw vast. Tijdens de rondleiding in het Tropenmuseum zei de gids dat men niet weet wat de strop, die *Ganesha* in zijn hand houdt, betekent, zoals ze het touw noemde dat *Ganesha* in een lusvorm vasthoudt. Het is geen strop, maar een gordijnkoord. Dit verzinnebeeldt de sluier van onwetendheid. De sluier van onwetendheid is de Zelfvervreemding. Deze sluier waarachter God zich verbergt wordt *Maayaa* (illusie; letterlijk: niet dat) genoemd en neemt verschillende vormen aan. Ten eerste is er het geloof dat God ver weg is, ten tweede denken mensen dat het geluk dat ze zoeken buiten hen ligt, ten derde is er de diepgewortelde overtuiging dat alles in wezen lijden is. Dit zijn alle moeilijk te overwinnen vormen van de Zelfvervreemding. Luister naar wat de wijzen zeiden (**lied nummer 10 op cd1: *Lagaale***

prema Ieshvara se): "*Als je God wil, open dan je hart. Je vindt Hem niet hoog in de lucht noch diep onder de aarde. Hij is altijd dichtbij jou. Waarom ga je dan overal op zoek?*" Als de sluier verwijderd is, ervaar je dan ook dat het geluk dat je zoekt je wezenlijke aard is en dat alles in wezen zaligheid is.

Een Godsbeeld dat niet leidt tot oorlog en geweld

God is voor de hindoe naamloos en vormloos, onkenbaar en onnoembaar, maar Hij is zijnbaar of benaderbaar door meditatie (*dhyaanagamyam*) en Zelfkennis (*gnyaanagamyam*). Ter wille van de meditatie bekleedt Hij zich met vele namen en vormen. Hindoes houden van feesten en festivals, die altijd met die goden en godinnen te maken hebben. Er worden beelden gemaakt van de goden. Deze worden vereerd als welgekomen gasten. India is een land van gastvrijheid. Tijdens mijn eerste bezoek aan India logeerde ik samen met mijn gids Swami Vimalananda in Delhi bij een arme weduwe met twee dochters en een zoon. Swami Vimalananda zei me: "Vraag niets, want ze zullen ernaar opzoek gaan al is het midden in de nacht." Het mag de gast aan niets ontbreken. Hij of zij krijgt de gelegenheid te baden. Er ligt een stel frisgewassen kleren klaar. Hij of zij krijgt een overvloedig maal voorgezet. Enzovoort. De god op die manier behandelen heet *poejaa*. Wat heeft dit nu voor zin, vraag je je misschien af. Eten, baden, kleden enz. zijn dingen die men doet voor zichzelf en voor anderen. Een verpleegster doet het voor haar patiënten. Een moeder doet het voor haar kinderen. Dit alles kan een meditatie en een eredienst zijn als men het doet in de juiste geest. De dagelijkse *poejaa* heeft de bedoeling dat men dit nooit vergeet, want het is de enige manier om van de wereld een leefbare plaats te maken. Zoals ik al zo vaak zei, is de intelligentie van de mens zijn grootheid en zijn handicap. De mens kan met andere woorden maken en breken. De hindoe wijzen zeiden dan ook dat mensen nooit mogen leven voor zichzelf. Ze moeten van hun handelingen een *yagnya* of offer maken. Nogmaals, dit is de boodschap van de *poejaa*. Het oude ideaal was *paropakaara*, zoveel mogelijk goed doen voor zoveel mogelijk anderen.

Op het einde van de viering worden de beelden vaak naar de rivier gevoerd en in het water geworpen. Terwijl ze zinken, slaat men erop met stokken. De diepere betekenis is dat men uiteindelijk ook de naam en de vorm achter zich moet laten.

***Santaparivaar*, de heilige familie**

Shiva verzinnebeeldt het Absolute. Om die reden wordt hij afgebeeld met een blauwe kleur. Zijn gemalin, *Paarvatie*, heeft een vleeskleur. Zij verzinnebeeldt de natuur. Hun twee zonen, *Ganesha* en *Kaarttikeya*, verzinnebeelden respectievelijk integriteit of de eenheid van denken, spreken en handelen, en vastberadenheid of daadkracht. *Ganesha* heeft het lichaam van een man, maar de kop van een olifant. Bij de olifant zijn de slurf (doen), de mond (spreken) en het hoofd (denken) samen. Hij zit op een rat. De rat knaagt altijd en verzinnebeeldt dan ook het intellect in de vorm van twijfel. *Ganesha* heeft de twijfel overwonnen. Er is in hem geen gespletenheid. Zijn broer zit op een pauw en heeft een speer als wapen. Hij wordt ook *Shanmoekha* (met zes gezichten), *Skanda* (de springer; deze naam draagt hij als generaal van het leger van de goden), *Sharavanabhava*(geboren in een rietveld), *Soebrahmanya*(die van het Absolute komt) genoemd. *Kaarttikeya* betekent dat hij werd gezoogd door zes godinnen. Deze zes godinnen zijn de zes *chakras* of energiecentra op de wervelkolom. In het volgende artikel schrijft Swami Chidananda over de spirituele betekenis van *Kaarttikeya*.

ONDERDEEL 02 / 11

MAHAABHAARATA

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

Uit licht van Sivanada : mei 2008 Vol. 497

Het verhaal dat het stramien vormt van het Mahaabhaarata-epos, zoals het werd verteld door Narayana in de Bijscholing van 5 januari 2008 en opgetekend door Fabienne Decroo.

Geboorte van Vyaasa, schrijver van het Mahaabhaarata
De vissersdochter Satyavatie moet reizigers naar de overzijde van de rivier brengen. Satyavatie is een beeldschoon meisje, maar ze verspreidt een vissengeur. Op zekere dag heeft ze als klant de wijze Paraashara. Haar sari waait open. Dit wekt de lust van de wijze op. Ze weigert hem echter ter wille te zijn. Hij doet haar evenwel een voorstel dat ze niet kan weigeren: hij zal haar maagdelijkheid herstellen en hij belooft haar te verlossen van haar lijfgeur. Uit hun vereniging wordt Vyaasa geboren, de schrijver van het Mahaabhaarata. Vyaasa verlaat zijn moeder spoedig. Hij stelt haar evenwel gerust door te zeggen dat hij er zal zijn zodra ze zijn naam uitspreekt.

Koning Shantanoe huwt Gangaa
De acht Vasoes, de goden van de windstreken, stelen op zekere dag de koe van een wijze om hun gemalinnen te behagen. Ze worden daarvoor veroordeeld tot een leven op aarde. Ze vernemen dat ook de godin Gangaa veroordeeld is tot dezelfde straf. Ze vragen haar ervoor te zorgen dat hun leven op aarde kort zal zijn.

Eens op aarde ontmoet Gangaa koning Shantanoe, die haar ten huwelijk vraagt. Ze gaat akkoord op voorwaarde dat hij haar nooit terechtwijst. Anders zal ze hem verlaten. De eerste Vasoe wordt geboren als hun eerste kind. Gangaa houdt woord en verdrinkt het in de Ganges. Wanneer het achtste kind wordt geboren, kan Shantanoe zich niet langer bedwingen en berispt hij haar. Zij verlaat hem en neemt het achtste kind mee naar de hemel, maar belooft het terug te sturen als het volwassen is. Die laatste Vasoe, Dhyaus, was de aanstoker van de wandaad en moet dan ook een leven lang op aarde blijven. Omdat Gangaa belooft hem terug te sturen, wordt hij Devavratta of door God beloofd, genoemd.

Shantanoe huwt Satyavatie, de moeder van Vyaasa
Op een van zijn omzwervingen ontmoet koning Shantanoe Satyavatie, de moeder van Vyaasa. Hij wordt verliefd op haar, maar haar vader stelt als voorwaarde dat haar zoon de troonopvolger van Shantanoe wordt. Dit kan Shantanoe niet aanvaarden, omdat hij al een troonopvolger heeft. Devavratta ziet dat zijn vader er terneergeslagen bijloopt. Als hij de reden achterhaalt, zoekt hij de vader van Satyavatie op. Hij belooft hem afstand te zullen doen van de troon. De vader neemt daar geen vrede mee, omdat hij vreest dat de kinderen van Devavratta hun recht op opvolging zullen doen gelden. Om hem gerust te stellen legt Devavratta de gelofte af geen kinderen te zullen verwekken en in eeuwig celibaat te leven. Om die verschrikkelijke gelofte wordt hij Bhieshma genoemd.

Shantanoe en Satyavatie krijgen twee zonen. In een tornooi wint Bhiesma drie bruiden voor hen. Een van hen wordt teruggestuurd, omdat ze haar hart al aan iemand heeft verpand. Maar vóór de twee zonen voor een nageslacht kunnen zorgen, wordt de ene gedood in een duel en sterft de andere aan tuberculose.

Ten einde raad roept Satyavatie haar zoon, Vyaasa, en vraagt hem met haar schoondochters te slapen. Vyaasa benadert de eerste schoondochter, maar ze kijkt hem tijdens de liefdesdaad niet aan en om die reden wordt haar zoon, Dhritaraashtra, blind geboren. De tweede schoondochter wordt bleek van angst zodra ze Vyaasa ziet en daardoor wordt haar zoon, Paandoe, geboren met een bleke kleur. Paandoe betekent: wit.

Satyavatie vraagt Vyaasa nog een derde maal terug te keren, maar de schoondochters sturen een van hun meiden, die de wijze ontvangt zoals een man wil worden ontvangen. Haar zoon, Vidoera, wordt een grote held, maar hij heeft geen gezag vanwege zijn lage afkomst.

De geboorte van de Paandavas en de Kauravas
Paandoe huwt twee vrouwen, Koentie en Maadrie. Wegens een grove overtreding tijdens de jacht wordt hij vervloekt: als hij een vrouw aanraakt zal hij sterven. Paandoe vertelt dit aan zijn vrouwen. Koentie zegt hem dat ze een mantra kent die ze kreeg van een wijze waarmee ze een god kan aanroepen die dan bij haar een kind moet verwekken. Ze weet dat dit werkt, want ze heeft de mantra ooit geprobeerd. Ze had Soerya, de zon, aangeroepen, maar aangezien ze nog ongehuwd was, had ze het kind in een mandje gelegd dat ze had toevertrouwd aan de rivier.

Achtereenvolgens roept ze de god Dharma (de god van de rechtvaardigheid), Vaayoe (de god van de wind) en Indra (de leider van de goden) aan. Ze baart Yoedhishthira, Bhiema en Arjoena. Maadrie ziet dit met lede ogen aan en vraagt haar man om ook de mantra te mogen gebruiken. Ze moet Koentie evenwel beloven hem maar eenmaal te gebruiken. Ze aanroept de Ashvins. Dit zijn tweelinggoden. Ze baart Nakoela en Sahadeva. Dit zijn de vijf Paandavas, genoemd naar hun vader, Paandoe.

De broer van Paandoe, Dhritaraashtra, trouwt met Gaan-dhaarie. De dag dat Gaandhaarie verneemt dat haar man blind is, doet ze zelf een blinddoek om, die ze levenslang zal dragen. Ze krijgen honderd zonen en één dochter. Dit zijn de Kauravas. Doeryodhana, een heel verdorven man, is de oudste.

Op een dag nemen de vijf zonen van Paandoe, de Paandavas, deel aan een tornooi. Hun moeder drukt hen op het hart de buit eerlijk te verdelen. Wat ze niet weet is dat de buit een prinses was, Draupadie. Getrouw aan moeders woord trouwen ze dus alle vijf met Draupadie.

De oorlog
Yoedhishthira, de oudste zoon van Paandoe, heeft een zwak voor gokken. Zijn neven weten dit en dagen hem uit; Yoedhishthira kan niet weigeren en verspeelt al zijn bezittingen en ook zichzelf, zijn broers en zijn vrouw, Draupadie.

De neven willen Draupadie te schande maken. Ze wordt bij het haar voor de verzamelde krijgers gesleept. Ze willen haar ontkleden. Draupadie aanroept met heel haar hart Krishna. Ze slagen niet in hun opzet: haar sari wordt eindeloos lang.

Dhritaraashtra ziet wel dat zijn zonen verdorven zijn, maar hij laat zijn vaderlijke gevoelens toch de bovenhand krijgen. De uitslag van het dobbelspel vindt hij toch te ver gaan en hij beslist dat de Paandavas met hun gemalin gedurende twaalf jaar zullen worden verbannen. Het dertiende jaar moeten ze incognito blijven. Als ze worden ontdekt, zal hun verbanning met twaalf jaar worden verlengd.

Na dertien jaar keren ze terug, maar de Kauravas weigeren het koninkrijk te delen. Een oorlog wordt daardoor onvermijdelijk. Door beide kampen worden nu bondgenoten gezocht. Zo gaan ook Doeryodhana en Arjoena naar Dvaarakaa, het koninkrijk van Shrie Krishna, die op het ogenblik dat ze aankomen ligt te slapen. De hoogmoedige Doeryodhana neemt plaats aan het hoofdeinde, Arjoena die nederig is neemt plaats aan het voeteneinde. Als Krishna wakker wordt, ziet hij eerst Arjoena. Daarom mag Arjoena eerst het woord nemen. Hij vraagt welke zijde Krishna zal kiezen. Krishna laat hem de keuze tussen zichzelf, zonder dat hij actief zal deelnemen aan de strijd, en zijn machtig leger. Arjoena kiest voor Krishna.

Op het ogenblik dat de twee legers opgesteld staan, vraagt Arjoena aan Krishna zijn strijdwagen tussen de twee legers te voeren, zodat hij kan zien wie hij moet bevechten. Wat hij ziet, ontneemt hem de moed. Hij gaat verslagen zitten, laat zijn boog vallen en zegt: "Ik zal niet vechten." Het onderricht dat daarop volgt is de Bhagavad Gietaa, het Lied van de Heer. In het allerlaatste vers wordt Arjoena "Dhanoerdhara" (houder van de boog) genoemd: hij weet nu wat hem te doen staat en hij doet het ook, zoals Krishna het hem heeft geleerd.

Symboliek
Paandoe verzinnebeeldt sattva (harmonie).
Dhritaraashtra, de blinde koning, verzinnebeeldt de onwetendheid.
De Paandavas zijn de vijf zintuigen. Ze zijn getrouwd met dezelfde prinses. Zo werkt ook in de zintuigen dezelfde levenskracht.
De Kauravas zijn de ondeugden van de mens.
Dat Arjoena kiest voor Krishna betekent dat hij kiest voor het Zelf (Aatman).

De oorlog is de strijd die woedt in het hart van de mens.

ONDERDEEL 03 / 11

Mahaabhaarata-epos

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

Het Mahaabhaarata

Narayana

Uit: Licht van Sivananda, Januari 2003, vol. 443

In de zes uur durende film over het Mahaabhaarata-epos, die een aantal jaren geleden werd uitgezonden op de Nederlandse televisie, komt een interessante episode voor waarin aan Yoedhishthira, de oudste van de Paandavas, vragen worden gesteld. Een lezer die de film onlangs op video zag, stuurde me een kopie van een hoofdstuk over diezelfde episode uit "Le Mahabharata", een boek van ene Jean-Claude Carrière. In de film en in het boek wordt slechts een selectie uit de vragen en antwoorden gegeven, die voorkomen in de Vana Parva van het epos. Vana Parva betekent: Woudboek. De vijf Paandavas zijn in verbanning en beleven allerlei avonturen. Op zekere dag zijn ze na een lange tocht uitgeput en dorstig. Terwijl ze aan het rusten zijn, gaat een van hen op zoek naar water, maar hij keert niet terug. Een andere gaat dan op zoek. Uiteindelijk blijft de oudste van de vijf broers, Yoedhishthira, nog alleen over. Ook hij gaat op zoek. Hij komt aan een vijver waar hij zijn vier broers levenloos op de oever ziet liggen. Hij hoort op dat ogenblik een stem die hem verbiedt wat dan ook te doen alvorens een aantal vragen te hebben beantwoord. De stem stelt zich voor als een yaksha, een speciaal wezen, maar blijkt achteraf Yoedhishthira's vader, de god van Dharma (de rechtvaardigheid) zelf te zijn. De broers van Yoedhishthira hadden geen aandacht geschonken aan de stem. De god Dharma had hen voor hun ongeduld van het leven beroofd. Nadat Yoedhishthira alle vragen heeft beantwoord wekt Dharma hen weer tot leven en laat hen toe hun dorst te lessen.

De vragen zijn soms filosofisch, soms humoristisch, soms beide. De antwoorden zijn vaak verrassend, soms grappig en dikwijls inspirerend. Het Mahaabhaarata zegt van zichzelf dat het bestaat uit een miljoen verzen, waarvan er tweehonderdduizend op aarde werden geopenbaard. Het epos werd niet gelezen, maar verteld. De vertellers wisten hun publiek dagen lang te boeien met hun onuitputtelijke verhalen. Soms waren hun vertellingen aangenaam en speels, soms gingen ze de filosofische toer op en werd het zeer ernstig. Een van de vertellers heette bijvoorbeeld Romaharshana. Dit betekent letterlijk dat hij het haar op het lichaam overeind deed staan. Hij kon zo boeiend vertellen dat de haren van zijn toehoorders er overeind van kwamen.

Ik heb er twee Engelse vertalingen op nageslagen, die van M.N. Dutt, die gepubliceerd werd in 1896 en die van P. Laal, een moderne vertaling.

Narayana

De yaksha vroeg:

Wat doet de zon opgaan?

Wie houdt haar gezelschap?

Wie doet ze ondergaan?

Wat is haar basis?

Yoedhishthira antwoordde:

Brahmaa (de schepper) doet de zon opgaan.

De goden (devas) houden haar gezelschap.

Dharma (rechtvaardigheid, wet, religie) doet haar ondergaan.

Haar basis is waarheid.

De yaksha vroeg:

Wat maakt iemand geleerd?

Wat maakt iemand gelukkig?

Hoe vindt men een gezel?

Hoe wordt men wijs?

Yoedhishthira antwoordde:

Shroeti (de Schrift) maakt iemand geleerd.

Tapasyaa (versterving) maakt iemand gelukkig.

Intelligentie is de beste gezel.

Ouderen dienen maakt iemand wijs.

De yaksha vroeg:

Wat maakt brahmanen (priesters) goddelijk?

Welk dharma van hen wordt door goede mensen gevolgd?

Wat is hun menselijk kenmerk?

Wat maakt hen tot eerloze wezens?

Yoedhishthira antwoordde:

Studie van de Vedas maakt hen goddelijk.

Tapasyaa (versterving) maakt van hen goede mensen.

Sterfelijkheid is hun menselijk kenmerk.

Laster maakt hen tot eerloze wezens.

De yaksha vroeg:

Wat maakt kshatriyas (krijgers) goddelijk?

Welk dharma van hen wordt door goede mensen gevolgd?

Wat is hun menselijk kenmerk?

Wat maakt hen tot eerloze wezens?

Yoedhishthira antwoordde:

Bedrevenheid met boog en wapens maakt hen goddelijk.

Yagnyas (offers) maken van hen goede mensen.

Vrees is hun menselijk kenmerk.

Noodlijdenden in de steek laten, maakt hen tot eerloze wezens.

De yaksha vroeg:

Wat is het gezang van een yagnya?

Wat is de yajoe (priester) van een yagnya?

Wat is de toevlucht van een yagnya?

Wat is dat zonder wat er geen yagnya is?

Yoedhishthira antwoordde:

Het leven is het gezang van de yagnya.

De geest is de yajoe van de yagnya.

Rig (een Veda) is de toevlucht van een yagnya.

Zonder dat is er geen yagnya.

De yaksha vroeg:

Wat is van de grootste waarde voor landbouwers?

Wat is van de grootste waarde voor zaaiers?

Wat is van de grootste waarde voor zoekers van voorspoed?

Wat is van de grootste waarde voor verwekkers?

Yoedhishthira antwoordde:

Regen is belangrijkst voor landbouwers.

Zaad is belangrijkst voor zaaiers.

Koeien zijn belangrijkst voor zoekers van voorspoed.

Zonen zijn belangrijkst voor verwekkers.

De yaksha vroeg:

Is er een intelligent mens,

die wordt vereerd door de wereld,

die wordt gerespecteerd door alle schepselen,

die zintuiglijk genot geniet,

die ademt en toch niet leeft?

Yoedhishthira antwoordde:

Degene die niet geeft

aan goden, gasten, dienaren, voorvaders en zichzelf,

aan deze vijf,

ademt maar is niet in leven.

De yaksha vroeg:

Wat is groter dan de aarde?

Wat is hoger dan de hemel?

Wat is sneller dan de wind?

Wat is talrijker dan grasprietjes?

Yoedhishthira antwoordde:

Moeder is groter dan de aarde.

Vader is hoger dan de hemel.

De geest is sneller dan de wind.

Gedachten zijn talrijker dan grasprietjes.

De yaksha vroeg:

Wat sluit zijn ogen niet terwijl het slaapt?

Wat beweegt niet bij zijn geboorte?

Wat heeft geen hart?

Wat zwelt door zijn eigen kracht?

Yoedhishthira antwoordde:

Vissen sluiten hun ogen niet terwijl ze slapen.

Een ei beweegt niet na zijn geboorte.

Een steen heeft geen hart.

Een stroom zwelt door zijn eigen kracht.

De yaksha vroeg:

Wie is de vriend van een reiziger?

Wie is de vriend van een familievader?

Wie is de vriend van een zieke?

Wie is de vriend van een stervende?

Yoedhishthira antwoordde:

De vriend van een reiziger is zijn reisgezel.

De vriend van een familievader is zijn vrouw.

De vriend van een zieke is zijn dokter.

De vriend van een stervende is mededogen.

De yaksha vroeg:

Wie is de gast van alle schepselen?

Wat is het Eeuwige Dharma?

O Indra onder koningen, wat is nectar?

Wat is dit gehele heelal?

Yoedhishthira antwoordde:

Agni (Vuur) is de gast van alle schepselen.

Melk van de koe is nectar.

Nectar is het Eeuwige Dharma.

Dit hele heelal is lucht.

De yaksha vroeg:

Wat beweegt alleen?

Wat wordt opnieuw geboren na zijn geboorte?

Wat is de remedie tegen koude?

Wat is het grootste veld?

Yoedhishthira antwoordde:

De zon beweegt alleen.

De maan wordt opnieuw geboren.

Vuur is de remedie tegen koude.

De aarde is het grootste veld.

De yaksha vroeg:

Wat is de essentie van Dharma?

Wat is de essentie van faam.

Wat is de essentie van de hemel?

Wat is de essentie van geluk?

Yoedhishthira antwoordde:

De essentie van Dharma is onbekrompenheid.

De essentie van faam is liefdadigheid.

De essentie van de hemel is waarheid.

De essentie van geluk is zachtmoedigheid.

De yaksha vroeg:

Wat is het aatman van de mens?

Wie is zijn door het lot gekozen vriend?

Wat is zijn belangrijkste steun?

Wat is zijn hoogste toevlucht.

Yoedhishthira antwoordde:

De zoon van een mens is zijn aatman.

Zijn vrouw is zijn door het lot gekozen vriend.

De wolken zijn zijn belangrijkste steun.

Liefdadigheid is zijn belangrijkste toevlucht.

De yaksha vroeg:

Wat is het meest lovenswaardige?

Wat is de hoogste rijkdom?

Wat is de beste gift?

Wat is het grootste geluk?

Yoedhishthira antwoordde:

Bekwaamheid is het meest lovenswaardige.

Morele kennis is de hoogste rijkdom.

Gezondheid is de beste gift.

Tevredenheid is het grootste geluk.

De yaksha vroeg:

Wat is het hoogste dharma ter wereld?

Welk dharma is altijd vruchtbaar?

Welke beheersing brengt vrijheid van zorgen?

Met wie is vriendschap nooit verspild?

Yoedhishthira antwoordde:

Geweldloosheid is het hoogste dharma.

Het dharma van de Vedas is altijd vruchtbaar.

De beheerste geest betekent vrijheid van zorgen.

Vriendschap met goede mensen is nooit verspild.

De yaksha vroeg:

Welke verzaking maakt een mens geliefd?

Welke verzaking brengt vrijheid van zorgen?

Welke verzaking maakt een mens rijk?

Welke verzaking maakt een mens gelukkig?

Yoedhishthira antwoordde:

Verzaking van trots maakt een mens geliefd.

Verzaking van toorn brengt vrijheid van zorgen.

Verzaking van lust maakt een mens rijk.

Verzaking van hebzucht maakt een mens gelukkig.

De yaksha vroeg:

Waarom geeft men aan brahmanen?

Waarom geeft men aan acteurs en dansers?

Waarom geeft men aan dienaren?

Waarom geeft men aan koningen?

Yoedhishthira antwoordde:

Men geeft aan brahmanen vanuit dharma.

Men geeft aan acteurs en dansers om te worden geprezen.

Men geeft aan dienaren opdat ze mogen leven.

Men geeft aan koningen uit vrees.

De yaksha vroeg:

Wat omhult de wereld?

Wat belet zelfontdekking?

Waarom worden vrienden verlaten?

Wat blokkeert de ingang van de hemel?

Yoedhishthira antwoordde:

Onwetendheid omhult de wereld.

Tamas (inertie) belet zelfontdekking.

Vrienden worden verlaten uit hebzucht.

Gehechtheid aan dingen blokkeert de ingang van de hemel.

De yaksha vroeg:

Wanneer is een mens dood?

Wanneer sterft een koninkrijk?

Wanneer is een shraaddha zo goed als dood?

Wanneer is een yagnya (offer) dood?

Yoedhishthira antwoordde:

Wanneer een mens arm is, is hij dood.

Een koninkrijk sterft als de koning sterft.

Met een onwetende priester is een shraaddha dood.

Een yagnya zonder dakshinaa is dood.

(shraaddha: ceremonie voor overleden voorouders;

dakshinaa: ommegang)

De yaksha vroeg:

Wat is het pad?

Wat zijn water, voedsel, vergif?

Wat is de juiste tijd voor een shraaddha?

Geef antwoord. Drink naar hartelust en neem wat ge wilt.

Yoedhishthira antwoordde:

Mensen van waarheid zijn het pad.

Water is hemel, koe is voedsel, zelfzuchtig gebed is vergif.

Een brahmaan is de juiste tijd voor een shraaddha.

Wat denkt ge, O yaksha?

De yaksha vroeg:

Wat is tapasyaa?

Wat is discipline?

Wat is vergevensgezindheid?

Wat is schaamte?

Yoedhishthira antwoordde:

Zijn svadharma volgen is tapasyaa.

Beheersing van de geest is discipline.

Vijandigheid verdragen is vergevensgezindheid.

Niet doen wat moet worden gedaan is schaamte.

(svadharma: eigen dharma of plicht)

De yaksha vroeg:

Koning, wat is kennis?

Wat is rust?

Wat is de hoogste goedheid?

Wat is eenvoud?

Yoedhishthira antwoordde:

Ervaring van het Ultieme is kennis.

Rust is een serene geest.

De hoogste goedheid is het welzijn van allen wensen.

Eenvoud is een kalme geest.

De yaksha vroeg:

Welke vijand van de mens kan niet worden overwonnen?

Wat is de hardnekkige zwakheid van de mens?

Welke mens kan moreel worden genoemd?

En welke mens is immoreel?

Yoedhishthira antwoordde:

Toorn is de hardnekkige vijand van de mens.

Hebzucht is zijn hardnekkige zwakheid.

Die mens is moreel die het welzijn van allen zoekt.

Die mens is immoreel die mededogen ontbeert.

De yaksha vroeg:

Koning, wat is begoocheling?

Wat is trots?

Wat is luiheid?

Wat is smart?

Yoedhishthira antwoordde:

Dwaasheid in dharma is begoocheling.

Overdreven zelfbelang is trots.

Inactiviteit in dharma is luiheid.

Onwetendheid is smart.

De yaksha vroeg:

Wat noemen de rishis (zieners) standvastigheid?

Wat is gekend als geduld?

Wat is hoogste ablutie (rituele afwassing)?

Wat is liefdadigheid?

Yoedhishthira antwoordde:

Zich aan zijn svadharma houden is standvastigheid.

De zinnen beheersen is geduld.

De geest schoon wassen is de hoogste ablutie.

Respect voor alle schepselen is liefdadigheid.

De yaksha vroeg:

Wie kan een pandit (schriftgeleerde) worden genoemd?

Wie is een atheïst?

Wie is een dwaas?

Wat is kaama (lust) en wat is afgunst?

Yoedhishthira antwoordde:

Degene die dharma kent is een pandit.

De atheïst is een dwaas.

De dwaas is een atheïst.

Dingen begeren is kaama.

Afgunst is een scheefgetrokken hart.

De yaksha vroeg:

Wat is zelfbelang?

Wat is schijnheiligheid?

Wat is goddelijke gunst?

Wat is ondeugd?

Yoedhishthira antwoordde:

Zelfbelang is massieve onwetendheid.

Doen alsof men dharma volgt is schijnheiligheid.

De vruchten van liefdadigheid zijn goddelijke gunst.

Anderen belasteren is ondeugd.

De yaksha vroeg:

Dharma, artha en kaama botsen met elkaar.

Hoe kunnen deze tegenstellingen worden verzoend?

(artha: welstand: kaama: lust)

Yoedhishthira antwoordde:

Wanneer dharma en iemands vrouw in harmonie zijn,

worden dharma, artha en kaama met elkaar verzoend.

De yaksha vroeg:

Wie komt in de onvernietigbare hel terecht, O Bharata?

Beantwoord deze vraag snel.

Yoedhishthira antwoordde:

De man die een beroep doet op een brahmaan

en hem dan aalmoezen weigert,

komt in de onvernietigbare hel terecht.

De man die leugenaars maakt

van de Vedas, de Dharmashaastras, brahmanen,

goden en het dharma van zijn voorouders,

komt in de onvernietigbare hel terecht.

(Dharmashaastras: schriften over Dharma)

De yaksha vroeg:

Zeg me, O koning,

wat maakt een brahmaan?

Geboorte, karakter, studie van de Vedas, opvoeding?

Yoedhishthira antwoordde:

Yaksha, kind, luister naar mij.

Het is geen geboorte, het is geen opvoeding

en het is geen studie van de Vedas.

Het is karakter.

Een brahmaan moet zijn karakter in het oog houden.

Een mens wiens karakter niet zwak is, is zelf nooit zwak.

De man zonder karakter is verloren.

Leraren, leerlingen en anderen die de shaastras slechts bestuderen

zijn oppervlakkig en dwaas.

De pandit is hij wiens daden karakter vertonen.

Zelfs een shoedra (een dienstbare) is beter

dan de man die de vier Vedas kent,

maar karakter ontbeert.

De brahmaan is hij die, met beheerste zinnen,

het agnihotra-offer (vuuroffer) brengt.

De yaksha vroeg:

De aangenaam sprekende mens,

wat wint hij?

En de bedachtzame mens?

En de mens met vele vrienden?

En degene die zich aan dharma houdt?

Yoedhishthira antwoordde:

De aangenaam sprekende mens

is door allen geliefd.

De bedachtzame mens

behaalt materieel succes.

De man met vele vrienden

leidt een gelukkig leven.

Degene die zich aan dharma houdt

verwerft het Ultieme.

De yaksha vroeg:

Wie is gelukkig?

Wat is wonderbaar?

Wat is het pad?

Wat is het nieuws?

Beantwoord mijn vier vragen en drink.

Yoedhishthira antwoordde:

O Yaksha van de wateren,

Die mens is gelukkig die,

niet in schulden en niet een vreemd land,

in zijn eigen huis, in het vijfde of zesde deel van de dag,

een sober, bevredigend maal kookt.

Elke dag sterven schepselen,

toch denkt iedereen dat hij eeuwig zal leven.

Wat is wonderbaarder dan dit?

Argumenten zijn zinloos,

openbaringen spreken elkaar tegen,

geen enkele rishi (ziener)

bezit de hele waarheid.

De waarheid over Dharma

is geheimzinnig verborgen in een grot.

Wat grote mensen volgden dat is het pad,

O yaksha van de wateren.

In deze overweldigend begoochelde

heksenketel van de wereld,

waar de zon vuur is

en de dagen en nachten

brandstof voor dat vuur,

en maanden en seizoenen

de lepel van de heksenketel,

kookt Kaala (de tijd, de dood) schepselen.

Dat is het nieuws.

De yaksha vroeg:

O vijandenkweller, uw antwoorden zijn juist.

Zeg me, wat maakt een mens gelukkig?

Welke mens bezit alle weelde?

Yoedhishthira antwoordde:

Het woord van iemands goed karma

bereikt hemel en aarde.

Zolang dat woord duurt,

blijft hij een mens.

Die mens bezit alle weelde

voor wie aangenaam en onaangenaam,

vreugde en smart, verleden en toekomst gelijk zijn.

Die mens is de heer van alle weelde

die, in verleden, heden en toekomst,

een onwankelbare, serene en in zichzelf tevreden Yogi is.

De yaksha vroeg:

Ge hebt de alle weelde bezittende mens beschreven.

Een van uw broers kan weer tot leven worden gewekt.

Zeg me welke.

Yoedhishthira antwoordde:

O Yaksha, ik kies Nakoela,

donkerhuidig, roze-ogig, een shaalaboom-groot,

breed van borst en lang van armen.

Wek hem weer tot leven.

De yaksha vroeg:

Maar Bhiema is u zo dierbaar

en Arjoena is uw steunpilaar.

Waarom kiest ge Nakoela,

die slechts uw stiefbroer is?

Waarom neemt ge Bhiemaa niet,

die sterk is als tienduizend olifanten?

Ze zeggen dat Bhiema u zeer nabij is.

Waarom verkiest ge het leven van uw stiefbroer?

Waarom niet Arjoena van wie de kracht

van zijn armen wordt bewonderd door de Paandavas,

en waarom Nakoela?

Yoedhishthira antwoordde:

Dharma verkracht, vernietigt.

Dharma gekoesterd, beschermt.

Ik doe Dharma nooit geweld aan,

want het zou me dan vernietigen.

Geweldloosheid is het hoogste dharma,

in mijn opinie, het uiteindelijke doel.

Ik ben standvastig in geweldloosheid.

O Yaksha, breng Nakoela tot leven.

Mensen kennen raaja Yoedhisthira

als een man van dharma.

Ik zal niet afwijken van mijn svadharma.

O Yaksha, breng Nakoela tot leven.

Mijn vader had twee vrouwen, Koentie en Madrie.

Ik maak geen onderscheid.

Ik behandel hen beiden als gelijke moeders.

O Yaksha, breng Nakoela tot leven.

De yaksha zei:

O uitstekende Bharata,

aangezien ge geweldloosheid boven artha en kaama plaatst,

mogen al uw broers terugkeren tot leven.

ONDERDEEL 04 / 11

HOE INDIA AAN ZIJN NAAM KWAM

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

HOE INDIA AAN ZIJN NAAM KWAM

In Noord-India stroomt de Indus. De Grieken noemden het land aan de overzijde van de Indus, Indu of Indoe, ook Sindhoe genoemd. Vandaar werden de namen hindoe en India afgeleid. In de klassieke Sanskrit literatuur wordt India *Aaryaavarta* genoemd, het land van de Ariërs, de nobelen van geest. De eigenlijk naam van India is *Bhaarata*, *Bhaarat* in het Hindi. *Bhaarat Ganaraajya* betekent de Republiek India. Men zegt ook *Bhaarata Maataa*, Moeder India.

De naam *Bhaarata* is afgeleid van *Bharata*. Dit was de koning die langgeleden van India een eenheidsrijk maakte. Zijn verhaal wordt verteld in het eerste boek (hoofdstukken 71 en volgende) van het *Mahaabhaarata,* dat ik vertaalde uit wellicht de oudste Engelse vertaling van M.N. Dutt.

ONDERDEEL 05 / 11

HOOFDSTUK EENENZEVENTIG VAN HET MAAHAABHAARATA

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

UIT BOEK I

HOOFDSTUK EENENZEVENTIG

Vaishampaayana zei:
1. Die machtige gewapende koning vervolgde zijn weg, liet zijn begeleiders achter en ging de *aashram* binnen, maar vond daar de *rishi* (ziener) van machtige geloften (Kanva) niet.

2. Toen hij zag dat de *aashram* van de *rishi* verlaten was, riep hij luid: “Is hier iemand?” Zijn stem werd weerkaatst door het woud.

3. Een ascetisch gekleed meisje, zo mooi als Shrie (Lakshmie), dat zijn stem hoorde, kwam uit de *aashram*.

4. Toen dat zwartogige meisje koning Doeshyanta zag, heette ze hem welkom en vereerde hem op de gepaste manier.

5. Ze bood hem respectvol een zitplaats aan, ze gaf hem water om zijn voeten te wassen en ze offerde hem dan de *arghya* (water om zijn handen te wassen en om zijn mond te spoelen). Nadat ze dit allemaal had gedaan, vroeg ze naar zijn gezondheid en vrede.

6. Nadat ze hem aldus had geëerd op de juiste manier en hem had gevraagd naar zijn gezondheid en vrede vroeg het meisje hem heel respectvol: “Wat moet er worden gedaan?”

7. Nadat hij aldus werd geëerd op de juiste manier, antwoordde de koning dat zoetgevooisde en foutloos gevormde meisje aldus:

8. “Ik ben gekomen om de hoogst gezegende Rishi Kanva te eren. O beminnelijke en mooie dame, zeg me waar die roemrijke man is heengegaan?”

Shakoentalaa zei:
9. Mijn edele vader is uit de *aashram* vertrokken om vruchten te zoeken. Wacht een ogenblik en ge zult hem zien wanneer hij komt.

Vaishampaayana zei:
10. De koning die de *rishi* niet had gezien en die aldus door het meisje werd toegesproken, zag dat ze uitzonderlijk mooi was. Ze was van een sublieme schoonheid, had een verrukkelijke glimlach; een dame met volmaakte lichamelijke vormen.

11. Ze was in de bloei van haar jeugd; ze was getooid met de schoonheid van foutloze eigenschappen, hard ascetisme en zoete nederigheid. De koning sprak haar aldus aan:

12. “Wie zijt ge? O mooie dame, wiens dochter zijt ge? Waarom zijt ge naar het woud gekomen? O mooie dame, volmaakt en mooi als ge zijt, waar komt ge vandaan?

13. O charmante dame, ge hebt op het eerste gezicht mijn hart gestolen. Ik wil alles over u horen. O mooie dame, zeg het me allemaal."

14. Aldus aangesproken door de koning in die *aashram* antwoordde het meisje glimlachend in zoete bewoordingen:

15. "O Doeshyanta, ik ben de dochter van de roemrijke, deugdzame, wijze en hoogverheven asceet Kanva."

Doeshyanta zei:
16. De roemrijke en hoogst gezegende *rishi* wordt door de hele wereld vereerd. Hij heeft zijn seksuele passies volledig onder controle. Zelfs *Dharma* (rechtvaardigheid) kan van het rechte pad vallen, maar een asceet van gestrenge geloften kan er nooit afvallen.

17. O mooie en charmante dame, hoe kunt ge zijn dochter zijn? Ge moet deze grote twijfel uit mijn geest verdrijven.

Shakoentalaa zei:
18. O koning, luister naar wat ik heb gehoord over mij en hoe ik de dochter van de *rishi* (Kanva) werd.

19. Er was eens een *rishi* die hierheen kwam en die naar mijn geboorte informeerde. O koning, luister naar wat de roemrijke *rishi* (Kanva) hem over mij vertelde.

Kanva zei:
20. Vishvaamitra was een tijd geleden verdiept in een gestrenge ascese en daardoor maakte hij Indra, de koning van de goden, ongerust.

21. Hij (Indra) dacht dat de *rishi* door zijn grote ascetische versterving hem van zijn hoge plaats in de hemel zou stoten. Daardoor bang geworden, riep hij Menakaa en zei haar:

22. "O Menakaa, ge zijt de beste onder de hemelse *apsaraas*. O beminnelijke vrouw, bewijs me deze dienst. Luister naar wat ik te zeggen heb.

23. De grote asceet Vishvaamitra, even stralend als de zon, is nu verdiept in groot ascetisme en dit doet mijn hart beven.

24. O Menakaa, O meisje met een wespentaille, dit is uw domein. Ge moet Vishvaamitra opzoeken, wiens ziel nu verrukt is in meditatie en die diep verzonken is in een gestrenge versterving.

25. Hij kan me van mijn plaats verdrijven. Ga en verleid hem. Breek zijn ascetisme.

26. O mooi meisje, trek hem uit zijn ascetisme door hem te verleiden met uw schoonheid, jeugd, aantrekkelijkheid, kunsten, glimlach en spraak."

Menakaa zei:
27. Die roemrijke *rishi* is een groot asceet en schittert met grote luister, maar uedele weet dat hij ook heel toornig kan zijn.

28. De energie, het ascetisme en de toorn van die roemrijke man beangstigen zelfs u. Waarom zou ik dan niet bang van hem zijn?

29. Hij deed zelfs de roemrijke Vasishtha lijden door de voortijdige dood van diens zonen. Hij was oorspronkelijk een *kshatriya*, maar hij werd een *brahmaan* door zijn eigen ascetische kracht.

30. Hij schiep een diepe rivier met sterke stromingen om rituele afwassingen te kunnen uitvoeren. Die heilige rivier is nog altijd bekend in de wereld als de Kaushika.

31. Op de oever van die rivier werd de vrouw van die illustere wijze tijdens een hongersnood in leven gehouden door de koninklijke wijze Matangi, die hier leefde als een jager (ten gevolge van een vervloeking).

32. O Heer, deze roemrijke man kwam na de hongersnood terug naar zijn *aashram* en gaf de rivier de naam Para.

33. Daar hij heel tevreden was over Matangi werd deze roemrijke man zijn priester met het oog op het offer. O koning van de goden, uit angst ging u zelf naar dat offer om de *soma* te drinken.

34. Deze roemrijke man schiep in toorn een andere wereld; hij schiep talloze sterren, beginnend met *Sravana*. Deze roemrijke man bood bescherming aan Trisanka, die door zijn leraar was vervloekt.

35. Ik ben bang een man van zulke daden te benaderen. O Heer, beveel dat wat kan voorkomen dat zijn toorn me verbrandt.

36. Hij kan de wereld verbranden met zijn schittering. Hij kan de aarde doen beven met een schop. Hij kan de grote berg Meroe ontwortelen en hem ver weg gooien en in een oogwenk rond de tien punten van de aarde gaan.

37. Hoe kan een vrouw zulk een man aanraken, die vol is van ascetische deugden, die laaiend is als het laaiende vuur en die zijn passies volledig onder controle heeft?

38. Zijn mond laait als het vuur, de pupillen van zijn ogen zijn als de zon en de maan en zijn tong is als *Yama* (de dood) zelf. O beste onder de goden, hoe kunnen vrouwen als ik hem aanraken?

39. *Yama*, *Soma*, grote *rishis*, de *Sadhyas*, de *Vishvas*, de *Vaikhiliyas*, allen zijn op hun hoede voor zijn kracht. Waarom zou een vrouw niet bang van hem zijn?

40. O koning van de goden, op uw bevel moet ik op een of andere manier die *rishi* toch benaderen. Maar, O koning van de goden, bedenk een of ander middel waardoor ik onder uw bescherming me in zijn nabijheid in veiligheid kan bewegen.

41. O god, als ik bij de *rishi* ben, moet ook *Maroeta* (de wind) er zijn en me beroven van mijn kleren. *Manmatha* (de god van de liefde) moet me op uw bevel helpen.

42. Laat de wind zoete geuren aanvoeren uit het woud om de *rishi* te verleiden. Nadat ze dit had gezegd en had gezien dat er degelijk voorzien was in alles wat ze wilde, begaf ze zich naar de *aashram* van de grote Kaushika (Vishvaamitra).

Aldus eindigt het eenenzeventigste hoofdstuk van het verhaal van Shakoentalaa in de Sambhava van de Aadi Parva.

ONDERDEEL 06 / 11

HOOFDSTUK TWEEENZEVENTIG

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

HOOFDSTUK TWEEENZEVENTIG

Kanva zei:
1. Aldus toegesproken beval Indra de wind aanwezig te zijn bij Menakaa wanneer ze bij de *rishi* zou verschijnen.

2. Het schuchtere en mooie meisje ging dan de *aashram* binnen en zag Vishvaamitra, die al zijn zonden had vernietigd door zijn versterving en die nog altijd verdiept was in versterving.

3. Nadat ze de *rishi* had gegroet, begon ze dartelend rond hem te draaien. Op dat ogenblik beroofde *Maroeta* haar van haar gewaad, dat wit was als de maan.

4. En dat mooie meisje begon in grote schroomvalligheid achter dat gewaad aan te lopen om het te pakken en ze scheen haar grote ergernis om het gedrag van *Maroeta* uit te drukken.

5. Ze deed dit alles in aanwezigheid van die grote Rishi Vishvaamitra, die schitterde als vuur en hij zag haar in die staat. Hij merkte haar foutloze vormen.

6. De beste onder de *rishis* zag die uiterst mooie Menakaa in al haar naaktheid, die niet werd ontsierd door enig teken van veroudering.

7. Toen hij haar grote schoonheid en haar bewegingen zag, werd die beste onder de *rishis* vervuld van begeerte en verlangde hij naar haar gezelschap.

8-9. Hij vroeg haar bij hem te komen en die foutloos gevormde schoonheid aanvaardde zijn uitnodiging. Ze vertoefden vele dagen in elkaars gezelschap. Met elkaar spelend, gingen er jaren voorbij en ze dachten dat het maar een dag was. Die *rishi* verwekte dan Shakoentalaa bij haar.

10. Menakaa begaf zich naar de oever van de rivier *Maa-linie*, die speels door de mooie vallei van de Himaalayabergen stroomde en daar baarde ze een dochter. Ze liet het kind achter en ging weg.

11-12. Ze had haar opdracht volbracht en keerde spoedig terug bij Indra. Enkele gieren die zagen dat het kind in het diepe woud lag waar vele tijgers en leeuwen leefden, gingen rond haar zitten om haar te beschermen tegen onheil en opdat geen wilde dieren haar het leven zouden ontnemen.

13-14. De gieren beschermden het leven van het kind van Menakaa. Ik was daarheen gegaan voor mijn afwassingen en ik zag het kind liggen in de diepe eenzaamheid van dat woud, omringd door gieren. Ik bracht haar hier en maakte haar tot mijn dochter.

15. Volgens de schriften wordt er door de vaders rekening gehouden met deze drie in hun volgorde, de verwekker van het lichaam, de beschermer van het leven en de gever van voedsel.

16. Omdat ze werd gevonden in de eenzaamheid van het woud, beschermd door *shakoentas* (vogels) wordt ze Shakoentalaa (beschermd door vogels) genoemd.

17. O *brahmaan*, weet dat het op die manier is dat Shakoentalaa mijn dochter werd. En de foutloze Shakoentalaa beschouwt me ook als haar vader.

Shakoentalaa zei:

18. Aldus vertelde de grote *rishi* Kanva het verhaal van mijn geboorte. O koning van mensen, ge moet weten dat ik op die manier de dochter van Kanva werd.

19. Ik weet niet wie mijn echte vader is en dus beschouw ik Kanva als mijn vader. Ik heb u aldus verteld wat ik weet over mijn geboorte.

Aldus eindigt het tweeënzeventigste hoofdstuk van het verhaal van Shakoentalaa in de Sambhava van de Aadi Parva.

ONDERDEEL 07 / 11

HOOFDSTUK DRIEENZEVENTIG VAN HET MAAHAABHAARATA

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

HOOFDSTUK DRIEENZEVENTIG

Doeshyanta zei:
1. O prinses, O gezegende dame, alles wat ge hebt gezegd, is goed gesproken. O mooie dame, word mijn vrouw. Zeg me wat ik moet doen.

2-3. Ik zal u, vandaag zelf, goud en gouden guirlandes, kleren, oorringen, witte en mooie parels, gouden munten en de beste tapijten uit verscheidene landen geven. Laat heel mijn koninkrijk u toebehoren. O mooie dame, word mijn vrouw.

4. O aantrekkelijke dame, O schuchter meisje, O schoonheid met welgevormde dijen, trouw met mij volgens de *Gandharvavorm* (liefdeshuwelijk), want deze huwelijksvorm wordt de beste genoemd.

Shakoentalaa zei:
5. O koning, mijn vader is vertrokken uit de *aashram* om vruchten te zoeken. Wacht een ogenblik. Hij zal mij aan u weggegeven.

Doeshyanta zei:
6. O mooie dame, O foutloze schoonheid, ik begeer dat gij me zelf aanvaardt. Weet dat ik er voor u ben. Weet ook dat mijn hart volledig bij u is.

7-9. Men is beslist zijn eigen vriend; men kan beslist betrouwen op zichzelf. Volgens de verordening moet gijzelf u aan anderen geven. Naar gelang van de beschikking zijn er acht soorten huwelijken, namelijk *Brahma*, *Daiva*, *Arsha*, *Prajapatya*, *Asoera*, *Gandharva*, *Rakshasa* en *Paishacha*. Manoe, de zoon van de zelfgeschapene (Brahmaa), heeft verordend welke vorm geschikt is voor ieder van de vier kasten.

10. O foutloze schoonheid, weet dat de eerste vier vormen geschikt zijn voor *brahmanen* en de eerste zes voor *kshatriyas*.

11. Voor koningen is zelfs de *Rakshasavorm* toegestaan. De *Asoeravorm* is toelaatbaar voor *vaishyas* en *shoedras*. Van de eerste vijf zijn er drie gepast en twee ongepast.

12. De *Paishachavorm* en de *Asoeravorm* mogen nooit worden gebruikt. Dit zijn verordeningen van de schriften en mensen moeten er zich naar gedragen.

13. De *Gandharvavorm* en de *Rakshashavorm* zijn gepast voor *kshatriyas*, ge moet dus niet de minste vrees koesteren. Er is niet de minste twijfel, de ene vorm of de gemengde vorm zijn gepast voor ons.

14. O mooie dame, ik ben vol van begeerte en dat zijt gij ook. Word dus mijn vrouw volgens de *Gandharvavorm*.

Shakoentalaa zei:
14. O beste van het *Poeroegeslacht*, als dit de geboden van de schriften zijn en als ik dus de enige ben die moet beslissen, luister dan naar mijn voorwaarde.

15-16. Beloof me dat ge me zult geven wat ik vraag op deze eenzame plaats onder ons beiden. De zoon die hierna uit mij geboren wordt, moet uw troonopvolger worden. O Doeshyanta, ik zeg u de waarheid. Als dit het geval is dan kunnen we trouwen.

Vaishampaayana zei:
17. De koning die zelfs de tijd niet nam om na te denken over de eis, zei haar onmiddellijk: “O schoonheid met de zoete glimlach, het zij zo. Ik zal u zelfs meenemen naar mijn hoofdstad.

18-20. O mooi meisje, ik zeg u de waarheid. Ge verdient dit alles. Ik beloof te doen wat ge vraagt.” Dit zeggend huwde de koninklijke wijze (Doeshyanta) de mooie Shakoentalaa van sierlijke pas, met de gepaste riten, en ze aanvaardde hem als haar echtgenoot. Hij keerde terug naar zijn hoofdstad na haar zijn belofte te hebben bevestigd.

21. “Ik zal u mijn troepen van vier soorten sturen. O schoonheid met de zoete glimlach, het is zo dat ik u naar mijn hoofdstad zal brengen.”

22. O Janamejaya, na dit te hebben beloofd, vertrok de koning. Toen de koning vertrok, begon hij te denken aan Kanva:

23. “Wat zal de roemrijke asceet doen als hij alles verneemt?” Dit onderweg overwegend ging hij zijn hoofdstad binnen.

24. Kort nadat de koning vertrokken was, kwam Kanva terug in zijn *aashram*. Maar Shakoentalaa ging hem uit schaamte niet tegemoet.

25. De grote asceet Kanva, die een groot spiritueel inzicht had, wist alles. De roemrijke man was tevreden over wat hij met zijn spiritueel oog zag. Hij zei:

26. “O beminnelijk kind, de daad die ge vandaag hebt gesteld zonder te wachten heeft uw deugd niet vernietigd.

27. Het huwelijk volgens de *Gandharvavorm* zonder *Mantras* en tussen een gewillige vrouw en een gewillige man, wordt het beste genoemd voor een *kshatriya*.

28. De beste onder de mensen, Doeshyanta, die ge hebt aanvaardt als uw echtgenoot, is deugdzaam van geest en groot van ziel.

29. De zoon die ge zult baren zal machtig en roemrijk zijn op deze wereld. Hij zal zijn heerschappij uitbreiden over deze hele door de zee begrensde aarde.

30. Wanneer die roemrijke koning van koningen (uw zoon) zal uitrukken tegen zijn vijanden zal zijn leger onweerstaanbaar zijn voor alle tegenstand.”

31. Shakoentalaa benaderde dan haar vermoeide vader en waste zijn voeten. Ze nam de zware last van zijn schouders en schikte de vruchten in de juiste volgorde. Daarna zei ze:

32. “Geef uw zegen aan mijn echtgenoot, koning Doesh-yanta, de beste onder de mensen.”

Kanva zei:
33. O mooi kind, ik ben bereid hem te zegenen ter wille van u. Maar, O gezegend meisje, ontvang van mij de gunst die ge begeert te hebben.

Vaishampaayana zei:
34. Shakoentalaa, bewogen door de begeerte om goed te doen aan Doeshyanta, vroeg de gunst dat *Pauravakoningen* altijd deugdzaam zouden zijn en nooit zouden worden beroofd van hun troon.

Aldus eindigt het drieënzeventigste hoofdstuk van het verhaal van Shakoentalaa in de Sambhava van de Aadi Parva.

ONDERDEEL 08 / 11

HOOFDSTUK VIERENZEVENTIG

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

HOOFDSTUK VIERENZEVENTIG

Vaishampaayana zei:
1. Toen Doeshyanta vertrokken was uit de *aashram*, na aan Shakoentalaa de bovengenoemde beloften te hebben gedaan, schonk ze het leven aan een jongen van onmeetbare energie.

2. Toen de jongen nog maar drie jaar oud was, was hij in luister gelijk aan een laaiend vuur. O Janamejaya, hij was van een grote schoonheid, grootmoedigheid en alle verworvenheden.

3. De beste onder vrome mensen, Kanva, voerde voor die intelligente jongen, die dag na dag groter werd, al de riten uit, zoals voorgeschreven door de schriften.

4. De jongen had een scherp intellect, sterke en parelachtige tanden, hij was sterk genoeg om leeuwen te doden, hij had alle voorspoedige tekens op zijn handpalm, hij had een breed voorhoofd, hij was mooi en sterk. Hij groeide op tot een hemels kind.

5. Toen hij zes jaar werd, was hij zo sterk dat hij tijgers, beren, buffels en olifanten kon grijpen en vastbinden aan de bomen, die in de nabijheid van de *aashram* stonden.

6. Hij reed op sommige van deze wilde dieren, hij greep sommige ervan en soms achtervolgde hij sommige in een speelse bui. De bewoners van de *aashram* van Kanva gaven hem een naam: “Laten we hem *Sarvadamana* noemen, aangezien hij alle dieren onderwerpt.”

7. Aldus werd de prins *Sarvadamana* genoemd, wegens zijn uitzonderlijke sterkte, energie en krachten.

8. De *rishi* (Kanva), die de buitengewone daden van de jongen zag, zei tegen Shakoentalaa dat de tijd gekomen was om hem te installeren als troonopvolger.

9. Kanva die de grote kracht van de jongen zag, sprak aldus tegen zijn discipelen: “Neem Shakoentalaa met haar zoon mee naar het huis van haar echtgenoot, die gezegend is met alle voorspoedige tekens.

10. Het is niet goed dat vrouwen blijven wonen in het huis van de familie van hun vader of moeder. Zulke woonplaatsen vernietigen hun goede naam, goed gedrag en deugd. Neem haar daarom zonder uitstel mee naar het huis van haar echtgenoot.”

11. De heel briljante discipelen beloofden dit te doen en begaven zich met Shakoentalaa en haar zoon op weg naar de stad Hastinaapoera.

12. Die schoonheid met de mooie wenkbrauwen verliet met haar lotusogige zoon van hemelse schoonheid het woud waar ze voor het eerst Doeshyanta had ontmoet.

13. Ze stuurde hem bericht en betrad het koninklijk hof met haar zoon, die straalde als de morgenzon. En ze werd dan aan hem voorgesteld.

14. De discipelen van de *rishi* keerden terug naar de *aash-ram* nadat ze de koning alles hadden verteld. En Shakoentalaa zei, nadat ze koning naar behoren had vereerd:

Shakoentalaa zei:
15. O koning, dit is uw zoon. Installeer hem nu als uw troonopvolger. O koning, deze godgelijke zoon werd door u bij mij verwekt. O beste onder de mensen, houd de belofte die ge me deed.

16. O roemrijke man, herinner u de overeenkomst die ge met me sloot ter gelegenheid van ons huwelijk in de *aash-ram* van Kanva.

Vaishampaayana zei:
17. De koning hoorde haar woorden en herinnerde zich alles, maar hij zei: “Ik herinner me niets. O slechte ascetische vrouw, wie behoort ge toe?

18. Ik herinner me niet enige band met u te hebben met betrekking tot *dharma*, *artha* of *kaama* (rechtvaardigheid, voorspoed en genietingen). Ga of vertrek of doe wat ge wenst.”

19. Deze woorden vervulden de mooie ascetische dame met schaamte. Ze verloor uit smart het bewustzijn en ze stond er als een houten paal.

20. Haar ogen werden rood als koper, haar lippen beefden, ze wierp blikken op de koning die hem schenen te verbranden.

21. Ze hield met een grote inspanning haar opstijgende woede en het laaiende vuur van haar ascetisme in bedwang.

22. Haar gedachten in een ogenblik bijhoudend, richtte ze zich tot haar echtgenoot hem recht aankijkend in smart en toorn.

23. “O grote koning, hoe kunt ge, alles wetend, als een gemeen en minderwaardig man zeggen dat ge niets weet?

24. Uw hart is de getuige van de waarheid of de valsheid van mijn woorden. Spreek de waarheid en haal uzelf niet neer.

25. Wie één ding in zijn geest heeft, maar een ander ding voorstelt aan anderen is een dief en een rover van zijn eigen zelf. Tot welke zonde is hij niet in staat?

26. Ge denkt dat gij alleen weet wat ge hebt gedaan. Maar weet ge niet dat de grote alwetende Ene in uw hart verblijft? Hij kent al uw zonden en ge zondigt in zijn aanwezigheid.

27. De mens die zondigt, denkt dat niemand hem ziet. Hij wordt gezien door de goden en door de Godheid die in ieders hart verblijft.

28. De zon, de maan, de lucht, het vuur, de aarde, het uitspansel, het water, het hart, *Yama* (de dood), de dag, de schemering en *Dharma* (de wet) zien iedere daad van de mens.

29. Yama, de zoon van Vivasvata, houdt geen rekening met de zonden van de mens over wie de Godheid, de getuige van alle handelingen, tevreden blijft.

30. Maar die zondaar over wie de grote Godheid niet tevreden is, wordt door Yama gestraft voor zijn verwerpelijke daden.

31. Hij die zich valselijk voordoet en zich aldus neerhaalt, wordt nooit gezegend door de goden. Zelfs zijn eigen ziel zegent hem niet.

32. Ik kwam uit mijn eigen vrije wil, maar ik ben een aan mijn echtgenoot toegewijde echtgenote. Minacht me niet. Ik ben uw vrouw en verdien met respect te worden behandeld.

33. Waarom behandelt ge me vóór al deze mensen als een ordinaire vrouw? Ik ben beslist niet aan het roepen in de wildernis. Hoort ge me niet?

34. O Doeshyanta, als ge weigert te doen wat ik u vraag zal uw hoofd vandaag worden verdeeld in duizend stukken.

35. De geleerde mensen van weleer zeiden dat de echtgenoot in de moederschoot binnengaat en eruit komt als de zoon. De vrouw wordt dan ook *Jaya* genoemd.

36. De zoon die wordt geboren uit een wijs man redt de geesten van de gestorven voorouders.

37. Omdat de zoon de voorouders redt uit de hel, *Poet* genoemd, werd hij door de zelfgeborene (Brahmaa) *poetra* genoemd.

38. De man verovert de wereld door de geboorte van een zoon; hij geniet de eeuwigheid door die van een kleinzoon; de overgrootvaders genieten eeuwig geluk door de geboorte van een achterkleinzoon.

39. Zij is een goede vrouw die een goede huisvrouw is; zij is een echte vrouw wier hart haar man is toegewijd; zij is een echte vrouw die trouw is aan haar man.

40. Een mans helft is zijn vrouw; de vrouw is de beste vriend van de man; de vrouw is de bron van *dharma, artha* en *kaama*; de vrouw is de bron van de verlossing.

41. Degenen die een vrouw hebben, kunnen religieuze handelingen stellen; degenen die een vrouw hebben, leiden een huiselijk leven; degenen die een vrouw hebben, kunnen gelukkig zijn en degenen die een vrouw hebben, vinden voorspoed.

42. De zoet sprekende vrouw is de vriend van de man op ogenblikken van vreugde; ze is als een vader op ogenblikken van religieuze handelingen; ze is een moeder in tijden van ziekte en smart.

43. Zelfs in het diepe woud is de vrouw de verfrissing en het soelaas voor de rondtrekkende man. Wie een vrouw heeft, wordt door allen vertrouwd. De vrouw is voor de man dan ook het grote middel tot verlossing.

44. Wanneer de man naar het land van Yama gaat, deze wereld verlatend, is het alleen de toegewijde vrouw die hem daarheen vergezelt.

45. De vrouw die eerst gaat, wacht op de ziel van haar man en als de man eerst gaat, volgt de kuise vrouw hem.

46. O koning, voor al deze redenen bestaat het huwelijk. De man geniet het gezelschap van zijn vrouw op deze wereld en hierna.

47. De geleerde mensen hebben gezegd dat de man wordt geboren als zijn zoon; een man wiens vrouw hem een zoon heeft gebaard, moet haar dan ook zien als zijn moeder.

48. Op het gezicht van de zoon, die zijn vrouw baarde, ziet een man zijn eigen gezicht, zoals hij dat doet in een spiegel; en hij voelt zich zo gelukkig als een deugdzaam man die de hemel verwerft.

49. Mannen die branden met geestelijke smart of worden getroffen door ziekte voelen zich door hun vrouw even opgelucht als iemand die overvloedig zweet door een koel bad.

50. Niemand zou zelfs niet in een vlaag van woede iets mogen doen dat zijn vrouw niet welgevallig is, want geluk, vreugde, deugd en alles hangen of van de echtgenote.

51. De vrouw is de gewijde grond waarin de man weer wordt geboren. Zelfs *rishis* kunnen geen mannen scheppen zonder vrouwen.

52. Is er een groter geluk voor een vader dan wat een vader voelt wanneer zijn zoon op hem toe rent en hem met zijn armpjes grijpt al hangt hij vol vuil en stof?

53. Waarom behandelt ge met onverschilligheid deze, uw zoon, die zelf naar u toe kwam en die verlangend zijn blik op u richt?

54. Zelfs mieren steunen hun kroost en vernielen hun eieren niet. Waarom zoudt gij dan, die geleerd zijt in de regels van godvrezendheid, uw eigen kind niet steunen?

55. De aanraking van *sandelpasta*, van vrouwen en water is niet zo aangenaam als die van de eigen kleuter, die men in zijn armen houdt.

56. Zoals de *brahmaan* de beste is onder de tweevoeters, zoals de koe de beste is onder de viervoeters, zoals de goeroe de beste is onder alle meerderen, zo is de zoon onder alle dingen meest aangenaam om aan te raken.

57. Laat deze mooie zoon u aanraken in een omhelzing. Niets op de wereld is aangenamer om aan te raken dan een zoon.

58. O bestraffer van vijanden, O grote koning, ik schonk het leven aan deze jongen, de verdrijver van uw smart, na de volbrenging van drie jaar.

59. O afstammeling van het *Poeroegeslacht*, toen ik in de verloskamer lag, werden de volgende woorden geopperd in de lucht: “Hij zal honderd paardenoffers uitvoeren.”

60. Mensen die naar plaatsen reizen die ver van hun thuis verwijderd zijn, nemen andermans zonen op hun schoot, ruiken aan hun hoofd en voelen zich heel gelukkig.

61. Ge weet dat *brahmanen* de volgende *Vedische Mantras* herhalen tijdens de ceremonie op de geboortedag van het kind:

62. “Ge zijt geboren uit mijn lichaam; ge zijt ontsprongen aan mijn hart. Ge zijt mezelf in de vorm van mijn zoon. Leef gedurende honderd jaar.

63. Mijn leven hangt van u af. De voortzetting van mijn ras hangt van u af. Leef daarom gelukkig gedurende honderd jaar.”

64. Hij is voortgekomen uit uw lichaam, hij is een tweede wezen door u verwekt. Zie uzelf in uw zoon, zoals ge uzelf ziet in het heldere water van een meer.

65. Zoals het offervuur wordt aangestoken met het huiselijk vuur, zo is deze ontsprongen aan u. Al zijt ge één toch hebt ge u in twee gedeeld.

66. O koning, tijdens uw jacht werd ik door u benaderd. Ik was dan nog een maagd in de *aashram* van mijn vader.

67. Oervasie, Provachettaa, Sahaganie, Menakaa, Vishvachie en Ghritachie zijn de zes belangrijkste *apsaraas*.

68. Onder hen is Menakaa, die werd geboren uit een *brahmaan*, de eerste. Neerdalend van de hemel naar de aarde, baarde ze me na haar vereniging met Vishvaamitra.

69. De *apsaraa* Menakaa schonk me het leven in een vallei van de Himaalayas. Verstoken van affectie liet ze me daar achter, alsof ik een kind van iemand anders was.

70. Welke grote zonde heb ik begaan in een of ander vorig leven dat ik werd verlaten door mijn ouders bij mijn geboorte en dat ik nu door u word verstoten?

71. Door u afgewezen, ben ik klaar om terug te keren naar de *aashram*. Maar wijs dit kind, uw eigen zoon, niet af.

Doeshyanta zei:

72. O Shakoentalaa, ik wist niet dat ik dat kind bij u verwekte. Vrouwen liegen meestal. Wie zal uw woorden geloven?

73. Uw moeder is de ontuchtige Menakaa. Ze is verstoken van affectie. Ze liet u achter in de vallei van de Himaalayas, zoals men bloemen achterlaat die men heeft geofferd aan de goden.

74. Uw vader is de wellustige Vishvaamitra van het ras van de *kshatriyas*, verstoken van enige affectie, de man die een *brahmaan* wilde worden.

75. Maar als Menakaa de belangrijkste *apsaraa* is en Vish-vaa-mitra de belangrijkste onder de *rishis,* waarom dan spreekt gij, die hun dochter zijt, als een ontuchtige vrouw?

76. Deze, uw woorden, verdienen geen aandacht. Schaamt ge u niet ze te uiten, vooral tegenover mij? Ga weg, O slechte, ascetische vrouw.

77. Waar is nu die beste onder de grote *rishis* (Vishvaamitra) en die beste onder de *apsaraas* Menakaa? En waar zijt gij, gekleed in de nederige kleren van asceten?

78. Uw zoon is zwaar gebouwd en schijnt heel sterk te zijn. Hoe kon hij op zo'n korte tijd groeien als een *salaboom*?

79. Ge zijt van heel lage komaf en ge spreekt ook als een ontuchtige vrouw. Ge zijt in lust verwekt bij *Menakaa*.

80. O ascetische vrouw, alles wat ge zegt is me onbekend. Ik ken u niet. Ga weg waarheen ge wilt."

81. "O koning, gij ziet de fouten in anderen, ook al zijn ze zo klein als een mosterdzaad. Maar ge ziet uw eigen fouten niet, al zijn ze zo groot als de *bilvavrucht*.

82. Menakaa is een hemelbewoonster, Menakaa wordt beschouwd als de beste onder de hemelbewoonsters. O Doeshyanta, mijn geboorte is edeler dan die van u.

83. O grote koning, gij loopt over de aarde, maar ik zwerf door de lucht. Weet dat het verschil tussen u en mij zoals het verschil is tussen een mosterdzaad en de berg Meroe.

84. O koning, kijk, ik kan naar het rijk van Indra, Koebera, Yama en Varoena gaan.

85. O zondeloze man, er is een spreekwoord dat ik u nu ga zeggen, niet met een kwaadaardige bedoeling, maar slechts als een voorbeeld. Neem het me dan ook niet kwalijk dat ik ernaar verwijs.

86. De lelijke man beschouwt zichzelf als mooier dan anderen tot hij in een spiegel kijkt.

87. Maar als hij zijn eigen gezicht in de spiegel ziet, merkt hij het verschil tussen zichzelf en anderen.

88. Hij die echt heel mooi is, hoont niemand. Hij die anderen besmeurt, wordt beschouwd als een kwaadspreker.

89. Zoals het varken vuil en smerigheid zoekt, zelfs in een bloementuin, zo kiest ook de kwaadwillige mens het kwaad uit het kwaad en het goed dat anderen spreken.

90. Zoals de zwaan altijd de melk neemt al is ze vermengd met water, zo aanvaardt een wijs mens alleen wat goed is uit de spraak die vermengd is met zowel goed als kwaad.

91. Eerlijke mensen voelen altijd pijn om kwaad te spreken over anderen, maar kwaadwillige mensen vinden er altijd plezier in.

92. Eerlijke mensen vinden er altijd plezier in ouderen respect te betuigen, maar de dwazen vinden er altijd plezier in hen te beledigen.

93. Eerlijke mensen zijn gelukkig in het niet zoeken van andermans fouten, maar dwazen zijn gelukkig door dit wel te doen. Kwaadwilligen spreken altijd kwaad over eerlijke mensen, maar eerlijke mensen kwetsen nooit de kwaadwilligen, zelfs niet als ze door hen worden gekwetst.

94. Wat kan er belachelijker zijn op deze wereld dan dat degenen die kwaadwillig zijn echt eerlijke mensen voorstellen als kwaadwillig?

95. Zelfs atheïsten zijn bang van degenen die gevallen zijn van waarheid en deugd, zoals alle mensen bang zijn van gifslangen, wat moet ik dan zeggen over mij die een theïst ben?

96. De man die een zoon kreeg die zijn eigen beeld is, maar die niet naar hem omkijkt, wint nooit de hogere werelden. De goden vernietigen zijn gunstig lot en zijn rijkdom.

97. De *pitris* (voorouders) zeiden dat de zoon het ras voortzet en de familieleden ondersteunt; een zoon verwekken is dan ook de beste van alle religieuze handelingen. Uw zoon mag dan ook niet worden verlaten.

98. Manoe heeft gezegd dat er vijf soorten zonen zijn, namelijk die men heeft met zijn eigen vrouw, die men kreeg van anderen, die men heeft gekocht en die men verwekte bij andere vrouwen.

99. Zonen ondersteunen de religie en de verworvenheden van de mens; ze vermeerderen hun geluk; ze redden de dode voorouders uit de hel.

100. Daarom, O beste der koningen, is het niet juist dat ge uw zoon verlaat. O koning van de aarde, koester uzelf, waarheid en deugd.

101. O beste der koningen, het is niet juist schijnheilig te zijn op dit gebied. De gift van een watertank is verdienstelijker dan die van honderd waterputten. Een offer is verdienstelijker dan de gift van een watertank. Maar (een zoon verwekken) is verdienstelijker dan de viering van offers. Waarheid echter is verdienstelijker dan de geboorte van honderd zonen.

102. Als honderd paardenoffers en de waarheid worden gewogen, dan weegt de waarheid zwaarder dan honderd paardenoffers.

103. O koning, ik zeg u waarheid is gelijk aan de studie van de gehele Vedas en afwassingen in alle heilige plaatsen.

104. Er is geen deugd gelijk aan waarheid, er is niets dat hoger is dan waarheid. En er is niets zondevoller dan valsheid.

105. O koning, waarheid is het grote Brahman, waarheid is de grote gelofte, O koning, verbreek uw gelofte niet. Laat waarheid en uzelf altijd verenigd zijn.

106. Als ge echter verenigd zijt met valsheid, als ge geen enkel geloof hecht aan mijn woorden, zal ik deze plaats uit vrije wil verlaten. Uw gezelschap zal niet worden gezocht.

107. Maar, O Doeshyanta, als ge dood zijt zal mijn zoon regeren over de aarde, die wordt omgeven door de vier zeeën en gesierd door de koning van de bergen."

Vaishampaayana zei:

108. Nadat ze dit alles tegen de koning had gezegd, keerde Shakoentalaa zich om. Daarop richtte een stem uit de hemel, die kwam van iemand die geen zichtbare vorm had, zich tot Doeshyanta, die neerzat omgeven door zijn ministers, priesters en *ritvikas:*

109. "O Doeshyanta, de moeder is maar een schede van vlees. De zoon die ontspringt aan de vader, is de vader zelf. Koester daarom uw zoon en beledig Shakoentalaa niet.

110. O beste onder de mensen, de zoon door iemand verwekt, redt hem van het verblijf van Yama. Gij zijt de vader van deze zoon. Shakoentalaa sprak de waarheid.

111. De echtgenoot verdeelt zijn lichaam in twee delen en wordt geboren uit de schoot van zijn vrouw als de zoon. O koning, O Doeshyanta, koester deze, uw zoon, gebaard door Shakoentalaa.

112. Zijn eigen zoon in de steek laten en daarna leven, is een groot ongeluk. Daarom, O afstammeling van het *Poeroegeslacht*, koester uw zoon van grote ziel, geboren uit Shakoentalaa.

113. Aangezien ge, op ons woord, dit kind zult koesteren zal deze, uw zoon, Bharata worden genoemd."

114. Toen hij deze woorden van de bewoners van de hemel had gehoord, was de koning van het *Poeroegeslacht* heel tevreden en sprak hij tot zijn priesters en ministers:

115. "Hoort gij allen de woorden van de boodschapper van de hemel. Ikzelf weet dat de jongen mijn zoon is.

116. Als ik hem had aanvaard als mijn zoon door Shakoentalaa's woorden dan zouden mijn onderdanen achterdocht hebben gekoesterd en dan zou mijn zoon ook niet als zuiver worden beschouwd."

Vaishampaayana zei:
117. O afstammeling van het Bharata-ras, de koning was uiterst tevreden, omdat de zuiverheid van de geboorte van zijn zoon werd bevestigd door de boodschapper van de hemel.

118. Hij volvoerde dan al de offers die een vader voor zijn zoon hoort te volvoeren.

119. Hij rook aan het hoofd van zijn zoon; hij omhelsde hem met affectie. De *brahmanen* spraken zegeningen over hem uit en de barden begonnen hem toe te juichen.

120. De koning genoot dan de grote vreugde die men voelt bij de aanraking van zijn eigen zoon. Doeshyanta ontving ook zijn vrouw met alle eer en affectie. Haar met affectie kalmerend, sprak hij tot haar:

121-122. " O dame, mijn vereniging met u vond plaats in intimiteit. Niemand wist ervan. Het is dan ook natuurlijk dat mensen zouden denken dat onze vereniging alleen gebaseerd was op lust en dat we geen man en vrouw waren. Deze zoon, geïnstalleerd als mijn troonopvolger, zou worden beschouwd als een man van onreine geboorte. Daarom overwoog ik hoe ik best uw zuiverheid kon vaststellen.

123. O liefste, O dame met de mooie ogen, ik vergeef u al de harde woorden die ge in toorn hebt geuit. Ge zijt mijn schat.”

124. O afstammeling van het Bhaaratageslacht, nadat hij zijn beminde koningin aldus had toegesproken, ontving de koninklijke wijze, Doeshyanta, haar met geschenken van parfum, eten en drinken.

125. Koning Doeshyanta installeerde daarop de zoon van Shakoentalaa als zijn troonopvolger en gaf hem de naam Bharata.

126. Vanaf die dag reed de onoverwinnelijke strijdwagen van Bharata, zoals de wagen van de goden, met zijn beroemde en schitterende wielen, door de hele wereld, hem vullend met zijn geratel.

127. De zoon van Doeshyanta (Bharata) bracht alle koningen van de wereld onder zijn heerschappij. Hij regeerde deugdzaam over zijn onderdanen en verwierf grote faam.

128. De zoon van Doeshyanta (Bharata) stond bekend onder de naam *Chakravarti* (overal actief) en *Sarvabhauma* (van de hele wereld). Zoals Indra, de Heer van de *Maroets*, volbracht hij vele offers.

129. Kanva was de hoofdpriester in deze offers en grote giften werden geschonken aan de *brahmanen*. De fortuinlijke koning volvoerde het koe- en het paardenoffer.

130. Bharata gaf duizend gouden munten aan Kanva als zijn offerhonorarium. Uit deze Bharata volgde deze “verworvenheid van Bharata”, aan hem ontsprong dit grote ras (van Bharata).

131-132. Alle koningen die na hem kwamen, werden naar hem genoemd. En in dit *Bharatageslacht* waren vele godgelijke en heel machtige beste der monarchen. Ze waren zoals Bharata zelf. Hun namen zijn eindeloos.

133. O nakomeling van het Bharatageslacht, ik zal slechts de bijzonderste vernoemen, die allen gezegend waren met een gelukkig lot en die verknocht waren aan waarheid en eerlijkheid. Ze waren als goden.

Aldus eindigt het vierenzeventigste hoofdstuk van het verhaal van Shakoentalaa in de Sambhava van de Aadi Parva.

ONDERDEEL 09 / 11

Shakoentalaa

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

HET VERHAAL VAN SHAKOENTALAA IN HET TONEELSTUK VAN KAALIDAASA “SHAKOENTALAA HERKEND DOOR EEN TEKEN”

Kaalidaasa is de grootste dramaturg uit de Sanskrit literatuur. Aan de universiteit moesten we zijn toneelstuk *De Wolkboodschapper* vertalen. Ik heb daar heel goede herinneringen aan. Kaalidaasa heeft het verhaal uit het *Mahaabhaarata* mooi opgesmukt.

Kort nadat Shakoentalaa en koning Doeshyanta intiem waren geweest, arriveerden er twee heilbodes in de *aashram* van Kanva. De koning moest onverrichterzake terugkeren naar zijn hoofdstad. Alvorens te vertrekken gaf hij zijn zegelring aan Shakoentalaa. Hij beloofde haar spoedig te zullen terugkeren.

Korte tijd nadien bezocht de wijze Doervaasas de *aashram* van Kanva. Shakoentalaa was met haar gedachten bij koning Doeshyanta en was zich niet bewust van de komst van de wijze. Doervasas interpreteerde het gedrag van Shakoentalaa als een gebrek aan respect en hij vervloekte haar: “Degene aan wie ge aan het denken waart, zal u vergeten.”

Shakoentalaa hoorde de vervloeking niet, maar haar twee vriendinnen hoorden die wel en vroegen vergiffenis aan de wijze. Hij zei dat als Shakoentalaa aan de koning iets toonde in verband met hun relatie dat dan zijn herinnering zou terugkeren. Ze zeiden ook hierover niets tegen Shakoentalaa.

Maanden gingen voorbij, maar de koning kwam niet. Toen Shakoentalaa’s zwangerschap duidelijk zichtbaar werd, stuurde Kanva haar, samen met twee begeleidsters, naar de hoofdstad.

Onderweg verloor Shakoentalaa tijdens het baden in een rivier de voor haar wat te grote zegelring van de koning. De koning herkende haar dan ook niet en Shakoentalaa moest diep ontgoocheld terugkeren naar de *aashram* van Kanva.

Op zekere dag vond een visser de zegelring in de buik van een vis. Hij bracht hem naar het paleis. Toen men aan de koning zijn zegelring teruggaf, herinnerde hij zich alles…

En ze leefden nog lang en gelukkig.

ONDERDEEL 10 / 11

UIT HET MAHAABHAARATA

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

UIT HET MAHAABHAARATA

De volgende verzen uit het *Mahaabhaarata*, het beroemde Indiase epos, illustreren het grote vertrouwen in de Goeroe of leraar.

Vaishampaayana is de verteller. Hij was een discipel van Vyaasa, de schrijver van het *Mahaabhaarata*. Hij vertelt het verhaal aan koning Janamejaya, een achterkleinzoon van Arjoena. Drona was een legendarisch krijger en een fabelachtige boogschutter.

Het verhaal van Ekalavya uit hoofdstuk 134 van het eerste Boek

Drona zei:
27. Ik zeg u naar waarheid dat ik alles zal doen om van u de beste boogschutter van de wereld te maken.

Vaishampaayana zei:
28. Drona leerde Arjoena de kunst van het vechten op een paardenrug en op de rug van olifanten, op een strijdwagen en op de grond.

29. Drona leerde de Kaurava (Arjoena) hoe te vechten met knotsen, het zwaard, de lans, de speer en de pijl. Hij leerde hem het gebruik van vele andere wapens en hoe te vechten tegen vele mannen.

30. Horend over zijn bekwaamheid troepten duizenden koningen en prinsen rond hem samen om de wapenkunst te leren.

31. O grote koning, ook Ekalavya, de zoon van Hiranya-dhanoes, koning van de Nishaadas (woudbewoners), benaderde Drona.

32. De geleerde in alle voorschriften van de religie (Drona) aanvaardde hem (Ekalavya) niet als zijn leerling, bedenkend dat hij een Nishaada was en rekening houdend met het belang van de prinsen.

33. O bestraffer van vijanden, hij raakte de voeten van Drona aan met zijn hoofd, trok zich terug in een woud en maakte een beeld van Drona met klei.

34. Hij begon het te vereren alsof het de echte leraar was en in het aanschijn van dat beeld beoefende hij het gebruik van wapens met de meest gestrenge regelmaat.

35. Als gevolg van zijn uitzonderlijke eerbied voor zijn leraar en van de toewijding aan zijn doel werden de drie processen van het plaatsen van de pijlen op de pees van de boog, het richten en het afschieten heel gemakkelijk voor hem.

36. O bestraffer van vijanden, op zekere dag trokken de Koeroe- en Paandoeprinsen erop uit in hun strijdwagens voor een jachtexpeditie.

37. O koning, een dienaar volgde de Paandavas op zijn gemak met de noodzakelijke dingen en hij nam ook een hond mee.

38. Ze trokken door het woud met het doel dat ze voor ogen hadden; de hond liep alleen rond en kwam bij de Nishaada (Ekalavya) terecht.

39. Toen de hond de Nishaada zag, die een donkere huidskleur had en wiens lichaam besmeurd was met vuil, gekleed in een zwart vel en met gevlochten haar, begon hij te blaffen.

40. Daarop demonstreerde hij (de Nishaada) zijn lichtheid van hand en schoot zeven pijlen in de muil van de blaffende hond..

41. De hond met zijn muil opgesperd door de pijlen keerde terug naar de Paandavas en toen de Paandavahelden dit zagen waren ze uiterst verbaasd.

42. Zich schamend over hun eigen bekwaamheid, prezen ze de lichtheid van hand en de doelgerichte precisie van de schutter.

43. O koning, daarop gingen ze op zoek naar die onbekende woudbewoner. De Paandavas vonden hem terwijl hij onophoudelijk pijlen afschoot met zijn boog.

44. Toen ze die man met het grimmige gezicht zagen, een volstrekte vreemdeling voor hen, vroegen ze: “Wie zijt gij en wiens zoon zijt gij?”

De Nishaada zei:
45. O helden, ik ben de zoon van de Nishaadakoning Hiranyadhanoes. Ik ben een discipel van Drona en ik doe mijn best om de wapenkunst te leren.

46. Nadat de Paandavas alles over hem te weten waren gekomen, keerden ze terug (naar Hastinaapoera). Ze vertelden Drona alles over het wonderbare vertoon van boogschieten dat ze in het woud hadden gezien.

47. O koning, de zoon van Koentie, Arjoena, die heel de tijd aan Ekalavya dacht, sprak Drona onder vier ogen en betrouwend op de liefde van de leraar voor hem zei hij:

48. “Ge hebt me vreugdevol toegezegd, me aan uw boezem drukkend, dat geen enkele van uw discipelen me zou evenaren.

49. Waarom is er dan zo een discipel in de wereld, de machtige zoon van de Nishaadakoning?”

50. Drona dacht daarop een ogenblik na over de te volgen handelwijze. Hij nam Savyasaachie (Arjoena) met hem mee en zocht de Nishaadaprins op.

52. Toen hij Drona zag komen, ging Ekalavya enkele stappen vooruit, raakte Drona’s voeten aan en viel languit op zijn buik.

53. De zoon van Nishaadakoning vereerde Drona op de juiste wijze en stelde zich voor als zijn discipel. Hij stond daarna vóór hem met de handpalmen samen.

54. O koning, daarop sprak Drona tot Ekalavya: “O held, als ge echt mijn discipel zijt, geef me dan mijn vergoeding (*dakshina*). Ekalavya was opgetogen toen hij dit hoorde en zei:

55. “O luisterrijke, wat moet ik u geven? Beveel mij. O uitstekende Brahmankenner, er is niets dat niet moet worden gegeven aan mijn leraar.”

56-58. Hij (Drona) zei: “Geef me als *dakshina* uw duim.” Ekalavya, altijd de waarheid toegewijd en begeertevol om zijn belofte te houden, sneed zijn duim af met een opgewekt gezicht toen hij de vreselijke

woorden van Drona hoorde en gaf hem aan Drona. Toen de Nishaada opnieuw begon te schieten met behulp van de andere vingers stelde hij vast dat zijn vroegere lichtheid van hand verdwenen was.

59. Arjoena was tevreden aangezien zijn koorts (van jaloersheid) verdwenen was. “Niemand zal Arjoena evenaren.” Zo werden de woorden van Drona bewaarheid.

ONDERDEEL 11 / 11

hoofdstuk 187 van van het Mahaabhaarata

Oorspronkelijke bron van dit onderdeel

Uit de Mahaabhaarata:

We worden ook man genoemd

We worden ook man genoemd, omdat we afstammelingen zijn van *Manoe*. Dit verhaal komt voor in hoofdstuk 187 van de *Aranyaka* P*arva* van het *Mahaabhaarata:*

1. Yoedhishthira, de zoon van Paandoe, vroeg aan de brahmaan Maarkandeya: "Vertel me over Vaivasvata Manoe."
2. O Grote koning (zei Maarkandeya), er was eens een grote rishi (ziener), de zoon van Vivasvat, stralend als Prajaapati (de schepper).
3. Hij overtrof zelfs zijn vader en grootvader in bedrevenheid, kracht, voorspoed en zelfs in tapasyaa (ascese).
4. Hij stond op één been met de armen geheven en deed de meest gestrenge verstervingen in de Badarie Aashram (in de Himaalayas).
5. Het hoofd gebogen, zonder met de ogen te knipperen, deed hij tapasyaa gedurende tienduizend jaar.
6. Met natte kleren aan, de haren gevlochten, deed hij tapasyaa, toen een vis op de oever van de Chierinie sprong, zeggend:
7. "Heer, ik ben een hulpeloze kleine vis. Ik vrees de grote vissen. Gij zijt een grote rishi, help mij.
8. De grote vissen eten altijd de kleine en dat is altijd zo geweest.
9. Red me uit de zee van angst waarin ik verdrink. Wees mededogend. Ik zal u voor uw goedheid belonen."
10. Vaivasvata Manoe hoorde de vis en kreeg medelijden. Hij nam hem in de holte van zijn handen.
11. De vis had een lichaam helder als de maan. Manoe zette hem in een waterpot.
12. Nu er op die manier werd zorggedragen voor hem bleef de vis groeien. En Manoe zorgde even goed voor hem als hij zou doen voor zijn eigen kind.
13. Een lange tijd ging voorbij en de vis werd zo groot dat hij niet langer in de waterpot kon blijven.
14. Manoe hoorde hoe de vis weer tot hem sprak: "Heer, vind mij een betere plaats om in te leven dan deze."
15. De luisterrijke Manoe, veroveraar van vijandige steden, nam de vis en zette hem in een grote tank.
16. De vis bleef in die tank gedurende een heel lange tijd en ging in die periode altijd maar door met groeien.
17. De tank was twee yojanas lang en één yojana breed, maar zelfs die ruimte was onvoldoende.
18. Zoon van Koentie, de vis kon zelfs niet vrij bewegen. Manoe hoorde hem nogmaals spreken:
19. "Genadige en edele Heer, neem me naar de Ganges, de beminde vrouw van de oceaan, of doe wat ge wilt.
20. Aangezien het door uw goedheid is dat ik zo groot werd, zal ik met plezier doen wat ge zegt."
21. De eerlijke, zelfbeheerste, eerbiedwaardige asceet bracht de vis naar de Ganges en zette hem in de rivier.
22. Bestraffer van vijanden, ook daar bleef de vis groeien. Toen hij Manoe zag, sprak hij tot hem:
23. "Heer, mijn lichaam werd zo groot dat ik ook in de Ganges niet vrij kan bewegen. O, breng me naar de zee."

24. Zo, zoon van Prithaa, nam Manoe de vis uit de Ganges en plaatste hem eigenhandig in de zee.
25. Zijn omvang was enorm, maar Manoe kon hem met gemak dragen. De geur en de aanraking van de vis verrukten hem.
26. Toen de vis door Manoe in de zee werd gezet, glimlachte hij en sprak deze woorden tot de asceet:
27. "Heer, ge hebt aan mij de allerbeste zorg besteed. Laat ik u zeggen wat te doen in de volheid van de tijd.
28. O Uitverkorene van het lot, pralaya, de tijd van de ontbinding van alle bewegend en niet-bewegend leven, is nabij.
29. De tijd voor het zuiveren van de wereld is aangebroken. Ik zal u daarom iets zeggen voor uw welzijn.
30. Het beangstigende einde wacht nu dat wat leeft en niet leeft, alles wat beweegt en alles wat niet beweegt.
31. Begin onmiddellijk te bouwen aan een stevige, enorme boot. Schaf u ook een lang touw aan. Neem plaats in de boot met de zeven rishis.
32. Neem alle zaden mee die door de brahmanen sedert de vroegste tijden werden gecatalogeerd. Bewaar ze afzonderlijk.
33. Gij die wordt geliefd door alle rishis, blijf daar en wacht op mij. Ge zult me zien in de vorm van een gehoornd reptiel.
34. Ik moet nu vertrekken. Doe zoals ik zeg. Zonder mijn hulp zult ge de verschrikkelijke vloed niet overleven."
35. Manoe sprak tot de vis: "Heer, ik heb geloof in uw woorden. Ik zal alles doen wat ge zegt."
36. Tevreden over elkaars woorden vertrokken beiden. Mahaaraaja, zoals bevolen door de vis vergaarde Vaivasvata Manoe
37. al de verscheidene soorten zaden en vaarde dan uit met de boot op een gewelddadige zee.
38. Veroveraar van vijandige steden, heerser over de aarde, hij dacht aan de vis en de vis die zijn gedachten kende
39. verscheen op de oceaan met hoorns op zijn hoofd. Grote Bharata, belangrijkste onder de mensen, toen hij de vis zag
40. met hoorns als rotsen, wierp Manoe, zoals hem was gezegd, een touw rond de hoorns.
41. Het touw hield stand, O Grote stedenveroveraar. Hard trekkend, sleepte de vis de boot voort met grote kracht
42. over de zoutzee. Hij trok de boot over de wilde woest golvende baren.
43. De boot die werd gebeukt door de huilende wind werd op en neer geslingerd op de schuimende golven van die grote oceaan.
44. Zoals een dronken lichtekooi, O Grote stedenveroveraar, waren land noch punten op de horizon zichtbaar.
45. Overal was water. Water bedekte de lucht en de hemel. Toen vloedgolven de wereld overspoelden
46. kon niemand dan Manoe, de zeven rishis en de vis worden gezien. Gedurende vele jaren sleepte hij de boot
47. door het kolkende water, O Koeroe, O Beste van de Bhaaratas, in de richting van de Himaalayas. Glimlachend, O Telg van de Koeroes, zei de vis zich tot de rishis wendend:
48. "Spoed u en maak de boot vast aan de piek met het touw." O Beste van de Bhaaratas, ze bonden de boot
50. aan de piek van de Himaalayas zodra ze dit van de vis hoorden. Sedert die dag staat die piek bekend als Naubandha, de ankerplaats.
51. En hij wordt zelfs nu nog zo genoemd, O Bharata. Ge moet dit weten. De vis zei tegen de rishis:
52. "Ik ben de Heer van de schepselen, Brahmaa. Niemand is groter dan Ik. In mijn visvorm behoedde Ik u

voor gevaar.
53. Manoe zal weer alle leven scheppen, goden, antigoden, mensen en alles wat beweegt en niet beweegt.
54. Door de kracht van zijn tapasyaa (versterving) zal hij deze kracht verwerven. Mijn zegen zal hem illusievrij maken."
55. Dit zeggend, verdween de vis. Vaivasvata Manoe voelde de aandrang om de wezens op aarde te scheppen,
56. maar in het scheppingsproces raakten zijn energieën afgeleid. Hij concentreerde zich dus intens op zijn tapasyaa.
57. Opnieuw begon hij het scheppingswerk op de juiste manier. Dit oude verhaal is de Vismythe.
58. Wie dit oude verhaal van Manoe elke dag hoort, verwerft geluk en alles wat hij begeert en hij kan gaan naar welke wereld hij ook verkiest.

Sectie 187 van de Maarkandeya-samaasyaa Parva van de Aranyaka Parva van het heilige Mahaabhaarata eindigt hier.

Dit verhaal doet natuurlijk denken aan de ark van Noë in het boek Genesis van de Bijbel, dat een echo is van een veel ouder relaas.